

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„REJON ULICY GŁUSZYNA” W POZNANIU

OPRACOWANIE:
ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH
MGR INŻ. AGNIESZKA WIECZORKIEWICZ

POZNAŃ, 12 LUTEGO 2023 R./KWIECIEŃ 2023 R.*

*NINIEJSZA PROGNOZA UWZGLĘDNI ZMIANY WPROWADZONE W WYNIKU UWZGLĘDNIENIA TREŚCI UZYSKANYCH OPINII I DOKONANYCH UZGODNIEŃ

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	3
1.1.	Informacje wstępne	3
1.2.	Podstawy formalno-prawne opracowania.....	3
1.3.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4.	Wykorzystane materiały i metody pracy.....	4
2.	CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	7
2.1.	Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	7
2.2.	Elementy dziedzictwa kulturowego.....	7
2.3.	Rzeźba terenu	7
2.4.	Budowa geologiczna i warunki gruntowe	8
2.5.	Zasoby naturalne	8
2.6.	Warunki wodne	8
2.7.	Gleby	9
2.8.	Szata roślinna.....	9
2.9.	Zwierzęta.....	10
2.10.	Klimat lokalny.....	11
2.11.	Jakość powietrza atmosferycznego	12
2.12.	Klimat akustyczny	14
2.13.	Jakość wód	16
3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	17
4.	INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	18
4.1.	Cel opracowania projektu planu.....	18
4.2.	Ustalenia projektu planu	18
4.3.	Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	21
4.4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu.....	22
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	23
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	27
6.1.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	27
6.2.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	29
6.3.	Oddziaływanie na zasoby naturalne	31
6.4.	Oddziaływanie na szatę roślinną	31
6.5.	Oddziaływanie na zwierzęta	32
6.6.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	33
6.7.	Oddziaływanie na ludzi.....	35
6.8.	Oddziaływanie na krajobraz	37
6.9.	Oddziaływanie na klimat akustyczny	38
6.10.	Oddziaływanie na powietrze.....	40
6.11.	Oddziaływanie na klimat	42
6.12.	Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe.....	43
6.13.	Oddziaływanie na dobra materialne	43
6.14.	Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.....	43
6.15.	Oddziaływanie transgraniczne.....	44
7.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	45
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP	45
9.	STRESZCZENIE.....	46

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Powiązania przyrodnicze obszaru opracowania
3. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym w roku 2022
4. Zasięgi oddziaływania hałasu lotniczego w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym w roku 2022
5. Oświadczenie autora prognozy

1. WPROWADZENIE

1.1 Informacje wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu. Projekt planu sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXIII/304/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu. W niniejszej uchwale wskazano, iż możliwość opracowania i uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu może następować odrębnie dla poszczególnych fragmentów tego obszaru.

Granice analizowanego w prognozie projektu planu objęto obszar zlokalizowany w południowo-wschodniej części miasta, obejmujący tereny położone na południe od ul. Głuszyna. Szczegółowy przebieg granic obszaru, dla którego sporządzono projekt mpzp, przedstawiono na załącznikach do niniejszego opracowania (Załącznik nr 1). Całkowita powierzchnia obszaru objętego projektem planu miejscowego wynosi ok. 7,2 ha.

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazują zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zgodnie z którymi wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika jednocześnie z brzmienia zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* – zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 pkt 1, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu miejscowego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jak również projekt zmiany tego dokumentu (zgodnie z art. 46 ust. 2). W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Zgodnie z art. 51 ust. 1, organ opracowujący m.in. projekt planu zagospodarowania przestrzennego sporządza prognozę oddziaływania na środowisko, której zawartość określa art. 51 ust. 2 oraz art. 52. Ponadto, zgodnie z treścią art. 53 ust. 1 organ opracowujący projekt¹ uzgadnia z właściwymi organami² stanowisko w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

1.3 Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procesu sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

¹ o którym mowa w art. 46 ustawy ooś

² o których mowa w art. 57 i art. 58 ustawy ooś

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu – pismem WOO-III.411.113.2016.AK.1 z dnia 06.04.2016 r.,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu – pismem NS-52/3-94(1)/16 z dnia 31.03.2016 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wydz. Mat.-Przyr., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961,
- Szponar A., *Fizjografia urbanistyczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003,
- *Zieleń i architektura*, Kronika Miasta Poznania, Poznań 1993,
- *Wśród zwierząt i roślin*, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002.

Materiały kartograficzne:

- mapa ewidencyjna,
- mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-142-B MOSINA, GEOMAT Sp. z o.o., Poznań 2001,
- mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-142-B MOSINA, GEOMAT Sp. z o.o. Poznań 2004,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – ark. Mosina (507), główny użytkowy poziom wodonośny, wersja cyfrowa,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – ark. Mosina (507), pierwszy poziom wodonośny, występowanie i hydrodynamika,
- szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 507 – MOSINA N-33-142-B, Państwowy Instytut Geologiczny, 1991,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz N-33-142-B-b-2.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2022 r., poz. 503, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2022 r., poz. 916, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2022 r., poz. 840, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2022 r., poz. 699, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2021 r., poz. 2351, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2625, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225, tekst jednolity, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania (Dz. U. z 2021 r., poz. 1325),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 9 października 2019 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019, poz. 2147) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1576),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r., poz. 335),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r., poz. 845, tekst jednolity),
- Uchwała Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20 lipca 2020 r., poz. 5956),
- Uchwała Nr LXIX/1253/VII/2018 Rady Miasta Poznania z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 4 lipca 2018 r., poz. 5498),
- Uchwała Rady Miasta Poznania Nr XLVII/711/VI/2013 z dnia 19 marca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Głuszynki – część C” w Poznaniu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. poz. 3221),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz. U. UE. L. 2008.152.1),
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa).

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, Poznań, styczeń 2021 r.,
- Waloryzacja przyrodnicza terenów korytarza ekologicznego w południowo-wschodnim klinie zieleni miasta Poznania ze wskazaniem działań ochronnych i analizą terenowo-finansową, ARREKO, Poznań, październik 2014 (zespół pod kierownictwem dr Wojciecha Szweda),
- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Lis J., Pasiieczna A.; Warszawa 2005,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r.,
- Stan środowiska w województwie wielkopolskim Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań 2021,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim Raport wojewódzki za rok 2021, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2022 r.,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu - tabela, <https://wody.gios.govpl/pl/pjpw>,

- 2020 – Klasy jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych – monitoring operacyjny, <https://mjpw.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020>,
- *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017,
- *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, 2022,
- Plan Adaptacji do zmian klimatu Miasta Poznania do roku 2030, Uchwała Nr X/144/VIII/2019 Rady Miasta Poznania z dnia 16.04.2019 r. w sprawie przyjęcia *Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Poznania*),
- Objąsnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50000, arkusz Mosina (507), Chachaj J., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1996,
- Objąsnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. MOSINA (507), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 1997,
- Kaczmarek M., Kaczmarek J., Pędziwiatr K., Jakubowska A., Antkowiak M., Konieczna P, Atlas rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania – narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej, Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2013,
- Waloryzacja przyrodnicza terenów korytarza ekologicznego w południowo-wschodnim klinie zieleni miasta Poznania ze wskazaniem działań ochronnych i analizą terenowo-finansową, ARREKO, Poznań, październik 2014,
- Łochyński M., Jaros R., Dzieciołowski R., Gołębiak G., Grzywiński W., Jurczyszyn M., Sieprawski A., Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PL300005, BIOTOPE Usługi Przyrodnicze, Poznań, 31 sierpnia 2018 r.,
- Uchwała Nr XXIII/304/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Głuszyna”* w Poznaniu,
- projekt uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Głuszyna”* w Poznaniu, MPU 2022 r.

Inne źródła:

- wizja terenowa (styczeń 2023 r.),
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ
- <https://poznan.wios.gov.pl>
- <https://mapy.geoportal.gov.pl>
- <https://geolog.pgi.gov.pl>
- <https://baza.pgi.gov.pl>
- <https://polska.e-mapa.net>
- <https://epsh.pgi.gov.pl>
- <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska>
- <https://powietrze.gios.gov.pl>
- <https://geoserwis.gdos.gov.pl>
- <https://crfop.gdos.gov.pl>
- <http://mjwp.gios.gov.pl/>

Informacje uzyskane z powyższych materiałów źródłowych oraz informacje zebrane podczas przeprowadzonej wizji terenowej pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na podstawie pozyskanych informacji określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego, a także wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu. Należy jednak zaznaczyć, że przeprowadzenie wizji terenowej w ograniczonym przedziale czasowym nie pozwoliło na przeprowadzenie inwentaryzacji w sposób wyczerpujący, pozwalający na zidentyfikowanie wszystkich gatunków flory i fauny występujących w granicach obszaru opracowania.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko

przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń planu.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar objęty ustaleniami projektu planu „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* zlokalizowany jest w południowo-wschodniej, peryferyjnej części miasta Poznania. Obejmuje on tereny położone na południe od ul. Głuszyna, ograniczone od strony wschodniej terenami przylegającymi do ul. A. Gabszewicza. Całkowita powierzchnia terenów stanowiących obszar opracowania wynosi ok. 7,2 ha.

Przedmiotowy obszar charakteryzuje się zróżnicowaniem w zakresie aktualnego sposobu zagospodarowania i użytkowania. Tereny przylegające do przebiegającej wzdłuż granicy północnej ul. Głuszyna to przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym w szczególności zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (5 budynków wielorodzinnych o 4 kondygnacjach, zlokalizowanych prostopadłe do ul. Głuszyna) oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (1-2 kondygnacje) z usługami. Zabudowę uzupełniają pojedyncze budynki handlowo-usługowe (kwaciarnia przy ul. Głuszyna, piekarnia-cukiernia, lokal gastronomiczny).

Część południowa obejmuje tereny pojedynczej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny użytkowane rolniczo, jak również porośnięte zielenią powierzchnie nieużytkowane. W południowo-wschodniej części omawianego obszaru funkcjonuje także zespół garaży naziemnych (w większości są to obiekty o konstrukcji blaszanej).

Obsługę terenów znajdujących się w granicach przedmiotowego obszaru zapewnia przebiegająca poza granicami projektu mpzp ul. Głuszyna, jak również przebiegające przez analizowany obszar drogi wewnętrzne oraz drogi gruntowe, umożliwiające dojazd do zlokalizowanej tu zabudowy oraz terenów rolniczych. Przez analizowany obszar przebiegają także sieci infrastruktury technicznej, w tym w szczególności sieć: elektroenergetyczna (linia kablowa SN), gazowa, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, wodociągowa oraz sieć telekomunikacyjna. W granicach analizowanego obszaru zlokalizowane są także stacje transformatorowe oraz stacja redukcji gazu.

Sąsiedztwo obszaru objętego granicami projektu mpzp stanowią przede wszystkim tereny rolnicze i leśne współtworzące obszar południowo-wschodniego klina zieleni (rozciągające się po południowej stronie obszaru projektu planu), jak również tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, skupionej w rejonie ul. Głuszyna (po północnej stronie ulicy). W sąsiedztwie funkcjonuje także zabudowa usług oświaty – Szkoła Podstawowa nr 53 im. P. E. Strzeleckiego (przy ul. Głuszyna 187) i Przedszkole nr 17 „Ikarek” (przy ul. Głuszyna 206A) oraz tereny ROD „Głuszynka”. W dalszej odległości od granic obszaru opracowania funkcjonują rozległe tereny użytkowane rolniczo oraz lasy, zlokalizowane w granicach administracyjnych miasta Poznania, jak i w obrębie granic gmin sąsiednich (Mosina, Kórnik).

Aktualnie dla większości terenów położonych w granicach przedmiotowego obszaru (z wyłączeniem terenów zabudowy wielorodzinnej przy ul. Głuszyna) obowiązują zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „*Dolina Głuszynki – część C*” w *Poznaniu*, przyjętego uchwałą Nr XLVII/711/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 19.03.2013 r.

2.2. Elementy dziedzictwa kulturowego

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* znajduje się udokumentowane stanowisko archeologiczne o dużej wartości poznawczej – AZP 54-28/31 – osadnictwo z wczesnej epoki żelaza (kultura łużycka/pomorska). Poza wspomnianym stanowiskiem archeologicznym, na obszarze projektu planu nie występują inne obiekty zabytkowe i dobra kultury współczesnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

2.3. Rzeźba terenu

Analizowany obszar – wg podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne – położony jest w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w zasięgu mezoregionu Równina Wrzesińska (315.56).

Pod względem geomorfologicznym tereny położone w obrębie granic projektu mpzp zlokalizowane są w zasięgu równiny erozyjnej wód roztopowych, zajmującej obniżenie starszej rynny subglacialnej Kopła (forma pochodzenia wodnolodowcowego). Rzędne terenu w granicach przedmiotowego obszaru wynoszą od 64,0 m

n.p.m. (w części południowo-zachodniej) do 72,7 m n.p.m. (w części północno-wschodniej). W ukształtowaniu terenu widoczne jest wyraźne nachylenie w kierunku doliny Kopła (dawniej Głuszynki).

2.4. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie geologicznej (obejmującej swym zasięgiem obszar projektu planu)³, budowa utworów czwartorzędowych występujących na przedmiotowym obszarze jest jednorodna. Utwory te reprezentowane są przez występujące na niemal całym obszarze piaski deluwialne – utwory piaszczyste lub piaszczysto-pyłowate o zróżnicowanej miąższości warstwy. W części północnej, na niewielkim obszarze w rejonie ul. Głuszyna występują także plejstocenyjskie piaski lodowcowe (faza leszczyńska).

Zgodnie z informacjami zawartymi w Atlasie geologiczno-inżynierskim, w którym dokonano oceny warunków geologiczno-inżynierskich na terenie Poznania⁴, na głębokości 2 m p.p.t. – w granicach przedmiotowego obszaru – występują głównie plejstocenyjskie lodowcowe grunty spoiste (w części północno zachodniej i wschodniej) i niespoiste (w części centralnej). W części południowo-zachodniej występują organiczne grunty jeziorne (holocenyjskie), a w części południowo-wschodniej rzeczne grunty niespoiste (holocenyjskie). Na głębokości 5 m p.p.t. stwierdzono obecność wspomnianych wcześniej plejstocenyjskich gruntów lodowcowych (spoistych i niespoistych), a na głębokości 10 m p.p.t. wyłącznie plejstocenyjskich gruntów lodowcowych spoistych.

Warunki budowlane, jakie panują na obszarze objętym granicami projektu mpzp, w przypadku większości terenów określane są jako ograniczone, natomiast w przypadku terenów zlokalizowanych w części północno-wschodniej (w zasięgu osiedla wielorodzinnego) określane są jako przeciętne.

2.5. Zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu nie stwierdzono występowania udokumentowanych i zarejestrowanych zasobów w postaci złóż naturalnych⁵. Analizowany obszar położony jest natomiast w całości w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 – Wielkopolska Dolina Kopalna.

2.6. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

W granicach obszaru objętego projektem mpzp nie stwierdzono występowania wód powierzchniowych (w części południowej widoczny jest natomiast przebieg suchego obecnie rowu melioracyjnego). W bliskim sąsiedztwie obszaru opracowania – w odległości ok. 150 m od jego południowo-zachodniej granicy – przepływa natomiast rzeka Kopel (nazywana wcześniej na tym odcinku Głuszyńką)⁶.

Obszar projektu planu położony jest w całości w zasięgu zlewni jednolitej części wód Kopel od Głuszynki do ujścia (kod PLRW600020185749), będącej naturalną częścią wód (NAT) o złym stanie, zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego)⁷.

Wody podziemne

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi w Atlasie geologiczno-inżynierskim, obszar objęty granicami projektu mpzp charakteryzuje się zróżnicowaniem w zakresie poziomu występowania wód gruntowych. W części zachodniej wody gruntowe występują na głębokości ok. 1 m p.p.t. (lub niekiedy jeszcze płycej), podczas gdy w rejonie granicy północno-wschodniej wody te występują na głębokości 5-10 m p.p.t. Większość terenów charakteryzuje się natomiast występowaniem zwierciadła wód gruntowych na poziomie 1-2m p.p.t.

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie hydrogeologicznej⁸, głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego wynosi na analizowanym obszarze 2-5 m (zwierciadło ma charakter swobodny). Poziom ten charakteryzuje się bardzo wysokim stopniem podatności na zanieczyszczenie.

³ szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 507 - Mosina N-33-142-B Państwowy Instytut Geologiczny, 1991

⁴Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz N-33-142-B-b-2

⁵ baza.pgi.gov.pl

⁶Komisja Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych wspólnie z Zakładem Hydrografii Koryt Rzecznych IMGW (2005) ustaliły, iż ujściowy odcinek Głuszynki do Warty to Kopel

⁷https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw

Analizując charakterystykę wód podziemnych w obrębie przedmiotowego obszaru należy zauważyć, że w całości znajduje się on w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska. Obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w zasięgu jednostki hydrogeologicznej, oznaczonej symbolem 4bQIII/Tr, obejmującej fragment Wielkopolskiej Doliny Kopalnej, w zasięgu której poziomem użytkowym jest poziom subartezyjski. W rejonie obszaru opracowania główny użytkowy poziom wodonośny występuje na głębokości ok. 15-50 m p.p.t., a jego miąższość waha się w granicach od 10-20 m w części południowo-wschodniej do 20-40 m w części północno-zachodniej. Należy podkreślić, że poziom ten charakteryzuje się średnim stopniem zagrożenia zanieczyszczeniem (na większości obszaru okres potencjalnej migracji zanieczyszczeń z nadkładu jest krótszy niż 50 lat)⁹.

Zgodnie z posiadanymi informacjami, na obszarze projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu nie występują ujęcia wody oraz studnie, dla których wyznaczone zostały strefy ochrony. Wspomnieć można natomiast, że w odległości ok. 40 m od granicy północno-wschodniej przebiega granica strefy ochrony pośredniej ujęcia wód Piotrowo.

2.7. Gleby

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie glebowo-rolniczej, w obrębie znacznej części analizowanego obszaru występują typowe dla terenów zabudowanych gleby antropogenicznie przekształcone. W zasięgu terenów niezabudowanych dominują natomiast gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne, wykształcone na piaskach słabogliniastych przykrywających warstwę piasków luźnych, zaliczane do kompleksu żyniego słabego i bardzo słabego. W zasięgu niewielkiego pasa terenów wzdłuż granicy zachodniej występują natomiast torfy niskie. Niewielkie fragmenty terenów w rejonie granicy południowej obejmują użytki zielone słabe i bardzo słabe. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w *Atlasie geochemicznym Poznania i okolic* gleby na obszarze opracowania charakteryzują się odczynem kwaśnym (o pH 5,0-6,0).

Analizując lokalne uwarunkowania w zakresie występujących tu gleb należy podkreślić również skalę ich dotychczasowych przekształceń. Największa skala przekształceń gleb dotyczy terenów zabudowanych, w zasięgu których na skutek silnych zmian, związanych z lokalizacją na terenach zabudowy mieszkaniowej, sieci infrastruktury technicznej oraz elementów układu komunikacyjnego powstają grunty antropogeniczne. Naturalnie występujące gleby nie spełniają wymogów technicznych, jakie są konieczne w przypadku realizacji tego typu inwestycji. W celu uzyskania odpowiednich właściwości gruntu dokonuje się przemieszczenia dużych mas ziemnych, utwardzenia oraz wzbogacenia podłoża o materiały mineralne takie jak: piasek, żwir, cement i inne. Ponadto, pod powierzchnią gruntu umieszczane są fundamenty oraz inne elementy konstrukcyjne budynków, wpływające w sposób znaczący na zmiany właściwości fizycznych gruntów. Działania te, na skutek znacznego uszczelnienia powierzchni ziemi, zagęszczenia i przemieszania poszczególnych warstw profilu glebowego, a także zaburzenia naturalnej wymiany gazowej i przepływu kapilarnego wody, doprowadziły do utraty naturalnych właściwości fizycznych, chemicznych oraz biologicznych gleb.

Przekształcenia naturalnych właściwości gleb występują także w obrębie terenów intensywnie użytkowanych rolniczo, obejmujących pola uprawne. Gleby użytkowane na cele produkcji rolnej charakteryzują się zazwyczaj przemieszaniem wierzchnich warstw profilu glebowego, wynikającym z przeprowadzanych zabiegów agrotechnicznych (np. głęboka orka), jak również zmianami w składzie chemicznym, pojawiającymi się na skutek stosowania nawozów i środków ochrony roślin.

2.8. Szata roślinna

Szata roślinna w granicach obszaru opracowania charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem – reprezentowana jest przede wszystkim przez roślinność typową dla terenów zabudowy mieszkaniowej, jak również roślinność towarzyszącą uprawom rolnym. Pomimo, iż obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie południowo-wschodniego klina zieleni, w jego granicach nie stwierdzono występowania szczególnie cennych, czy też rzadkich zbiorowisk roślinnych (potwierdzają to m.in. informacje zawarte w waloryzacji przyrodniczej terenów korytarza ekologicznego w południowo-wschodnim klinie zieleni).

Główny element lokalnej szaty roślinnej stanowią rośliny porastające powierzchnie w zasięgu przydomowych ogrodów towarzyszących zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, a także roślinność ozdobna nasadzona między budynkami wielorodzinnymi przy ul. Głuszyna. Szczególnie istotna jest tu obecność zieleni

⁸mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. 507 MOSINA (N-33-142-B), pierwszy poziom wodonośny występowanie i hydrodynamika (wersja cyfrowa)

⁹Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Mosina (507), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 1997

wysokiej, reprezentowanej m.in. przez pojedyncze lipy (*Tilia cordata*), brzozy brodawkowate (*Betula pendula*), świerki (*Picea* sp.), topole (*Populus* sp.), sumaki octowce (*Rhus typhina*) oraz inne, pospolite gatunki drzew liściastych. Licznie występują tu również rozmaite odmiany żywotników (*Thuja* sp.) oraz krzewów liściastych, w tym m.in. lilaki (*Syringa vulgaris*). Większe skupisko drzew i krzewów porasta również teren zlokalizowany w południowej części omawianego obszaru, w obrębie którego rosną m.in. pojedyncze olsze czarne (*Alnus glutinosa*).

Tutejsza szata roślinna reprezentowana jest licznie także przez skupiska zieleni urządzonej, nasadzonej w celu podniesienia wartości estetycznej powierzchni sąsiadujących z zabudową. Poszczególne działki charakteryzują się zróżnicowaniem w zakresie udziału zieleni wysokiej, powierzchni porośniętych roślinnością trawiastą, obecnością bylin ozdobnych oraz roślin jednorocznych, a także różnorodnością gatunkową. Niemniej, na terenach tych spotkać można m.in. pojedyncze egzemplarze różnych odmian świerka (*Picea*), sosny (*Pinus*), a także popularnych żywotników (*Thuja*) nasadzanych pojedynczo, jak i w formie żywopłotów. W obrębie poszczególnych posesji spotkać można także jałowce (*Juniperus*), formowane krzewy bukszpanu wieczniezielonego (*Buxus sempervirens*) oraz pospolite odmiany drzew i krzewów owocowych. Lokalnie na płotach występuje także winobluszcz pięciolistkowy (*Parthenocissus quinquefolia*).

Flora w granicach obszaru opracowania reprezentowana jest także przez roślinność porastającą powierzchnie dotąd niezagospodarowane, skraje dróg gruntowych, jak również powierzchnie w sąsiedztwie zespołu blaszanych garaży (w części południowo-wschodniej). Na terenach tych występuje przede wszystkim roślinność niska, reprezentowana przez gatunki roślin typowych dla zbiorowisk ruderalnych, charakteryzujących się stosunkowo niewielkimi wymaganiami siedliskowymi. Spotkać można tu m.in.: bylicę pospolitą (*Artemisia vulgaris*) i polną (*A. campestris*), cykorię podróżnik (*Cichorium intybus*), krwawnik (*Achillea millefolium*), mniszka pospolitego (*Taraxacum officinale*), komosę białą (*Chenopodium album*), a także szereg pospolitych gatunków traw, w tym m.in. perz właściwy (*Elymus repens*).

2.9. Zwierzęta

Dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania znacznej części terenów zlokalizowanych w granicach obszaru projektu mpzp sprzyja występowaniu licznych przedstawicieli bezkręgowców, w tym owadów (*Insecta*) czy mięczaków (*Mollusca*). Ze względu na ograniczony czas przeprowadzania wizji terenowej, jak również brak szczegółowych informacji w dostępnej literaturze, nie dokonano szczegółowego rozpoznania występujących na obszarze opracowania bezkręgowców, niemniej można wspomnieć o występujących tu przedstawicielach chrząszczy (*Coleoptera*), muchówek (*Diptera*), błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*) oraz prostoskrzydłych (*Orthoptera*). Obecność kwitnącej roślinności sprzyja również występowaniu na tych terenach przedstawicieli pospolitych gatunków motyli (*Lepidoptera*). Wśród gatunków mięczaków, jakie mogą pojawiać się w obrębie poszczególnych terenów wspomnieć można ślimaka winniczka (*Helix pomatia*), czy też ślimaka ogrodowego (*Capaea hortensis*). Szczegółowego rozpoznania gatunków bezkręgowców dokonano natomiast dla cennych przyrodniczo terenów sąsiadujących z obszarem projektu mpzp (tereny projektowanego użytku ekologicznego Głuszynka), stąd też możliwe jest pojawianie się zinwentaryzowanych na tych terenach gatunków również w granicach przedmiotowego obszaru.

W granicach analizowanego obszaru, z uwagi na bliskie sąsiedztwo rzeki Kopel (dawniej Głuszynki), możliwe jest także występowanie przedstawicieli rodzimych gatunków płazów (*Amphibia*). Na przedmiotowym obszarze pojawiać się mogą gatunki notowane w obrębie całego kompleksu niezabudowanych terenów położonych w dolinie Głuszynki, w tym m.in. traszki zwyczajne (*Lissotriton vulgaris*), grzebiuszki ziemne (*Pelobates fuscus*), ropuchy szare (*Bufo bufo*), żaby trawne (*Rana temporaria*), żaby moczarowe (*R. arvalis*) oraz żaby zielone (*R. esculenta* complex). Przypuszczać można również, iż okresowo na obszarze projektu mpzp mogą występować przedstawiciele rodzimych gatunków gadów – jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*) oraz zaskroniec (*Natrix natrix*)¹⁰. Należy zauważyć, że wszystkie wspomniane powyżej gatunki płazów i gadów są objęte ochroną prawną.

Położenie w sąsiedztwie cennych przyrodniczo terenów klina zieleni wpływa korzystnie na kształtowanie różnorodności gatunkowej przedstawicieli tutejszej ornitofauny. Wśród pojawiających się tu ptaków wspomnieć można chociażby szpaka (*Strunus vulgaris*), kosa (*Turdus merula*), sikory (*Parus*), dzwońca (*Chloris chloris*), skowronka (*Alauda arvensis*), ziębę (*Fringilla coelebs*), szczygła (*Carduelis carduelis*) oraz pętlacza ogrodowego (*Certhia brachydactyla*). Z uwagi na sąsiedztwo terenów współtworzących południowo-wschodni klin zieleni (w tym przede wszystkim obecność siedlisk wodno-błotnych) na obszarze opracowania sporadycznie

¹⁰ gatunki, których obecność stwierdzono na obszarze całego południowo-wschodniego klina zieleni

pojawiać się mogą również gatunki ptaków związane z obecnością siedlisk o znacznie wyższych walorach przyrodniczych¹¹.

W granicach przedmiotowego obszaru spotkać można również kilka mniejszych gatunków ssaków – kreta (*Talpa europaea*), nornika zwyczajnego (*Microtus arvalis*), czy też myszarkę polną (*Apodemus agrarius*). Funkcjonowanie terenów pól uprawnych sprzyja także pojawianiu się większych gatunków ssaków, takich jak dzik (*Sus scrofa*), sarna (*Capreolus capreolus*), czy lis (*Vulpes vulpes*), migrujących między terenami klina zieleni wykształconego w dolinie Kopla (dawniej Głuszynki), jak i terenami położonymi poza granicami miasta.

Analizując różnorodność lokalnej fauny wspomnieć można także o występowaniu w granicach całego obszaru południowo-wschodniego klina zieleni 10 gatunków nietoperzy – nocka Natterera (*Myotis nattereri*), nocka wąsatka/Brandta (*M. mystacinus/brandtii*), nocka rudego (*M. daubentonii*), mrocza późnego (*Eptesicus serotinus*), gacka szarego (*Plecotus austriacus*), gacka brunatnego (*P. auritus*), borowca wielkiego (*Nyctalus noctula*) oraz karlików – malutkiego (*Pipistrellus pipistrellus*), drobnego (*P. pygmaeus*) oraz większego (*P. nathusii*). Można zatem przypuszczać, że zwierzęta te mogą pojawiać się czasowo również w granicach obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu.

Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w otoczeniu dużego kompleksu terenów niezagospodarowanych lub też użytkowanych w sposób dość ekstensywny (jak na warunki miejskie), współtworzących klinowy system zieleni miasta. Sąsiedztwo rozległych terenów południowo-wschodniego klina zieleni wpływa na zwiększenie różnorodności pojawiających się tu gatunków zwierząt – pomimo braku występowania w granicach obszaru projektu mpzp szczególnie atrakcyjnych i zróżnicowanych siedlisk.

2.10. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994) obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Z uwagi na specyficzne warunki panujące w obrębie miasta, lokalne warunki klimatyczne odbiegają nieco od warunków klimatycznych, obserwowanych w obrębie niezabudowanych terenów zlokalizowanych w zasięgu Regionu Środkowowielkopolskiego. Na modyfikację mikroklimatu w granicach aglomeracji miejskich wpływa szereg czynników pochodzenia antropogenicznego, w tym między innymi emisja do atmosfery znacznych ilości sztucznie wytwarzanego ciepła (m.in. na skutek spalania paliw w instalacjach grzewczych), emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, czy też obecność intensywnej zabudowy wpływającej niekorzystnie na proces przewietrzania. Z uwagi na powyższe, w obrębie miast obserwuje się częstsze występowanie chmur o budowie pionowej, częstsze występowanie opadów atmosferycznych i mgieł, mniejszą liczbę dni pogodnych, zmniejszenie prędkości wiatru, a także większą częstotliwość występowania cisz. Czynniki te wpływają jednocześnie na pojawianie się na terenach miejskich specyficznej cyrkulacji powietrza między terenami intensywnie zabudowanymi, a terenami podmiejskimi.

Poniższą charakterystykę poszczególnych wskaźników klimatycznych dla obszaru Poznania oparto na danych meteorologicznych z lat 1981-2015, uzyskanych ze stacji synoptycznej IMGW-PIB Poznań-Ławica (330)¹².

Średnia roczna temperatura powietrza w Poznaniu w wieloleciu wynosiła 9,0°C, przy czym w latach 1981-2015 zaobserwowano niewielki, dodatni trend tego wskaźnika. Miesięczna temperatura maksymalna na reprezentatywnej dla otoczenia Poznania stacji synoptycznej wykazuje systematyczny wzrost w tempie 0,04°C/dekadę. Absolutne maksimum (37,1°C) odnotowano w dniu 8 sierpnia 2015 r. Najcieplejszym miesiącem był lipiec 2006 roku, kiedy średnia miesięczna maksymalna temperatura powietrza wynosiła 30,7°C oraz lato 1992 roku z temperaturą maksymalną powietrza średnio 26,8°C. Nieznaczny wzrost (w tempie 0,04°C/dekadę) wykazuje również miesięczna temperatura minimalna powietrza w Poznaniu. Najzimniejszym miesiącem był luty 1987 r. (ze średnią minimalną temperaturą powietrza -13,6°C) oraz zima 1985 r. (ze średnią temperaturą minimalną powietrza -7,6°C). Absolutne minimum (-28,5°C) zanotowano 14 stycznia 1987 roku.

Na terenie miasta w latach 1981-2015 zanotowano 32 fale upałów¹³, trwające od 3 do 11 dni, z czego najdłuższe z nich wystąpiły w roku 1994 i 2006, i trwały odpowiednio 10 i 11 dni. Na stacji synoptycznej Poznań-Ławica zwiększa się liczba i okres trwania fal upałów średnio o 0,3 zjawiska/dekadę i o 1,6 dnia/dekadę. W Poznaniu zidentyfikowano również aż 53 wystąpienia fal zimna¹⁴, trwających od 3 do 14 dni, przy czym w 1987 i 2012 wystąpiły dwie najdłuższe fale zimna trwające odpowiednio 12 i 14 dni. Liczba i okres trwania fal zimna

¹¹ na całym obszarze południowo-wschodniego klina zieleni stwierdzono występowanie 76 gatunków ptaków

¹² Plan Adaptacji do zmian klimatu Miasta Poznania do roku 2030, Załącznik 2 Opis głównych zagrożeń klimatycznych i ich pochodnych dla Miasta Poznania

¹³ definiowanych jako okres przynajmniej 3 dni z maksymalną temperaturą powietrza powyżej 30°C

¹⁴ definiowanych jako okres przynajmniej 3 dni z maksymalną temperaturą minimalną poniżej -10°C

wykazuje słabą tendencję spadkową, o 0,3 zjawiska/dekadę i o 1,6 dnia/dekadę. W Poznaniu odnotowuje się średnio w roku 27 dni mroźnych (temp, maksymalna $< 0^{\circ}\text{C}$), przy tendencji spadkowej o ok. 1,7 dnia/dekadę.

Opady atmosferyczne w ciągu roku osiągają na terenie miasta przeciętnie wartość 526 mm. W analizowanym wieloleciu najwyższa roczna suma (715 mm) wystąpiła w 2010 r., natomiast najniższa w roku 1982 (275 mm). W przebiegu rocznym wyraźnie zaznacza się maksimum opadów przypadającym na lipiec (ze średnią 80,5 mm) oraz minimum przypadającym na luty (27,3 mm). Analiza rocznych sum opadów wskazuje na wzrost opadów średnio o 29,9 mm na dziesięciolecie. W ciągu roku w Poznaniu występuje przeciętnie 11 dni z opadem większym lub równym 10 mm, 3 dni z opadem powyżej lub równym 20 mm i 1 dzień z opadem powyżej lub równym 30 mm, czyli z opadem silnym. Długość najdłuższych w roku okresów bezopadowych, czyli takich, w których opad nie przekroczył 1 mm, jest bardzo zróżnicowana, ulega zmianie w badanym wieloleciu od okresu trwającego 12 dni w roku 2001 do okresu o długości 41 dni w roku 1997. Okres bezopadowy w Poznaniu przeciętnie trwa około 24 dni. Intensywność tego zjawiska słabnie w tempie 1,3 dnia na dekadę.

Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną w Poznaniu w latach 1981-2015 wynosiła 42 dni. Najwięcej dni ze śniegiem zanotowano w latach 1996 i 2013 – odpowiednio 96 i 80 dni. Obserwuje się malejący trend liczby dni z pokrywą, średnio o 2,6 dnia na dekadę. Pokrywa śnieżna pojawiała się najwcześniej w październiku, natomiast zanikała najpóźniej w maju.

Dla obszaru Poznania w 2015 r., podobnie jak w wieloleciu, stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, z mniejszym udziałem wiatrów z kierunków północnego i północno-wschodniego. Bardzo silny wiatr (o prędkości przekraczającej 17 m/s) występuje średnio 7 dni w roku. Najbardziej wietrzny był rok 2015, kiedy było 16 dni z takimi porywami wiatru, a jego prędkość osiągnęła wartość 15 m/s (54,0 km/h). Najmniej przypadków zanotowano w 2012 roku (jeden dzień). W analizowanym wieloleciu nastąpił spadek liczby dni z porywami wiatru o takiej sile, średnio o około 0,7 dnia na dekadę.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

Lokalne warunki mikroklimatyczne związane są również ze specyficznym położeniem przedmiotowego obszaru oraz bliskim sąsiedztwem rozległych terenów zieleni, współtworzących obszar południowo-wschodniego klina zieleni. Należy podkreślić, że w przypadku terenów dolinnych znacznie częściej występują zjawiska związane ze stagnacją mas powietrza, jak również mgły i zamglenia, natomiast obecność rozległych terenów porośniętych zielenią wpływa na kształtowanie lokalnych warunków termicznych i wilgotnościowych.

2.11. Jakość powietrza atmosferycznego

Największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób zagospodarowania przestrzennego danego obszaru. Udział zanieczyszczeń napływających z terenów sąsiednich ma zazwyczaj znacznie mniejsze znaczenie w kształtowaniu lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Na obszarze projektu mpzp nie stwierdzono występowania punktowych emitatorów zanieczyszczeń, których funkcjonowanie stwarzałoby zagrożenie dla dotrzymania standardów jakości powietrza atmosferycznego. Analizując dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania zlokalizowanych w granicach obszaru mpzp terenów zakłada się, że jedynymi źródłami emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza są instalacje grzewcze funkcjonujących tu budynków mieszkalnych oraz przebiegające przez analizowany obszar drogi, zapewniające dojazd do zabudowy oraz terenów użytkowanych rolniczo.

Funkcjonowanie indywidualnych systemów grzewczych w zabudowie mieszkaniowej, bazujących zwłaszcza na wysokoemisyjnych paliwach (m.in. węgiel), powoduje okresowe pogorszenie jakości powietrza. Tego rodzaju instalacje generują zanieczyszczenia gazowe i pyłowe, obejmujące m.in. tlenki siarki (głównie SO_2), tlenki azotu (NO_x), dwutlenek węgla (CO_2) oraz pyły o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pył PM_{10}). Należy podkreślić, iż obecnie w granicach analizowanego obszaru funkcjonuje jedynie kilkanaście budynków mieszkalnych jednorodzinnych, stąd też zakłada się, że emisja zanieczyszczeń z indywidualnych instalacji grzewczych (jaki i instalowanych chętnie w nowych budynkach kominków), nie powoduje przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości powietrza. Ponadto, istniejąca zabudowa posiada dostęp do sieci gazowej i elektroenergetycznej, co pozwala przyjąć, że ogrzewana jest przede wszystkim z wykorzystaniem niskoemisyjnych źródeł energii.

Ruch kołowy powoduje natomiast emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, SO_2 , NO_2 , CO

oraz substancji pyłowych. Poziom emisji zanieczyszczeń zależy w głównej mierze od czynników takich jak natężenie ruchu kołowego i jego specyfiki. Mając na uwadze fakt, iż w granicach obszaru projektu mpzp funkcjonują obecnie jedynie drogi zapewniające dojazd do zabudowy oraz pól uprawnych, ruch kołowy jest źródłem pomijalnej ilości zanieczyszczeń komunikacyjnych i nie wpływa w sposób istotny na kształtowanie lokalnej jakości powietrza.

Uwzględniając charakter i liczbę funkcjonujących w granicach obszaru opracowania źródeł zanieczyszczeń można założyć, że w analizowanym przypadku w równym stopniu na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego wpływa emisja ze źródeł zlokalizowanych poza jego granicami – przebiegającej wzdłuż północnej granicy ul. Głuszyna (emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych) oraz zabudowy funkcjonującej w otoczeniu obszaru projektu mpzp. Korzystny wpływ na jakość powietrza ma natomiast bliskie sąsiedztwo rozległego kompleksu terenów zieleni (łąki, lasy, tereny użytkowane rolniczo itd.), współtworzących południowo-wschodni klin zieleni.

Na potrzeby określenia jakości powietrza atmosferycznego w granicach obszaru analizowanego projektu mpzp wykorzystano informacje zawarte w Rocznej ocenie jakości powietrza atmosferycznego dla poszczególnych stref, wykonywanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Obszar objęty granicami analizowanego projektu mpzp znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska¹⁵.

Wykonana przez GIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2021 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu B(a)P w PM₁₀, ołowiu (Pb) w PM₁₀, arsenu (As) w PM₁₀, niklu (Ni) w PM₁₀ i kadmu (Cd) w PM₁₀. Klasyfikację stężeń poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy aglomeracja poznańska (z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi) w roku 2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2021 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	BaP (PM ₁₀)	PM _{2.5}
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2022 r.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu oraz poziomu docelowego ozonu, arsenu, kadmu oraz niklu strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A. W przypadku pyłu PM_{2.5} strefę aglomeracja poznańska zaliczono również do klasy A. W roku 2021 stwierdzono natomiast przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – strefę zaliczono do klasy C.

Obszar analizowanego projektu mpzp znajduje się w zasięgu obszarów przekroczeń na terenie strefy aglomeracja poznańska wyznaczonych w 2021 r. dla B(a)P.

Ze względu na występowanie w ostatnich latach na terenie Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. W związku z powyższym, w latach ubiegłych opracowano programy naprawcze (zgodnie z wymogami ustawowymi), wskazujące cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, w tym:

- Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań z dnia 31 grudnia 2007 r.¹⁶,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.¹⁷,
- Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.¹⁸,

¹⁵ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2022 r.,

¹⁶ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r., akt archiwalny

¹⁷ Uchwała Nr XXIX/561/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508, akt archiwalny)

- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀ z dnia 26 października 2015 r.¹⁹,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀ z dnia 24 czerwca 2019 r.²⁰.

Działania naprawcze podejmowane w oparciu o powyższe dokumenty nie przyniosły oczekiwanych skutków, dlatego konieczne było opracowanie „Programu Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska”. Najnowszy Program, zatwierdzony uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.²¹, opracowany został z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a jego integralną część stanowi Plan Działania Krótkoterminowych. Podobnie jak w przypadku wspomnianych wcześniej dokumentów, Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P, w zakresie m.in.:

- układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta,
- wprowadzania zieleni izolacyjnej, w tym zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych,
- kształtowania zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza,
- stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie,
- tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów,
- uwzględniania rozbudowy i kształtowania sieci ulic obwodowych powodujących eliminację lub ograniczenie ruchu tranzytowego, oraz umożliwiających uspokojenie ruchu w obszarach wewnątrz dzielnicowych, tworzenia stref ruchu pieszego i uspokojonego w szczególności na obszarze śródmieścia,
- wdrażania rozwiązań systemowych dedykowanych rozwojowi ruchu rowerowego i pieszego,
- umieszczania (w miarę możliwości) w planach miejscowych zapisów dotyczących zakazu likwidacji sieci ciepłowniczej i przyłączy oraz zmiany ogrzewania zbiorowego (z sieci ciepłowniczej) na indywidualne.

2.12. Klimat akustyczny

Jak już wcześniej wspomniano, obszar projektu planu obejmuje tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz tereny użytkowane rolniczo, a obsługę komunikacyjną stanowią drogi dojazdowe i drogi gruntowe, zapewniające dojazd do zabudowy oraz terenów użytkowanych rolniczo. W bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy projektu planu przebiega natomiast ul. Głuszyna, a w odległości ok. 1 km zlokalizowane jest lotnisko wojskowe Poznań-Krzesiny w Poznaniu.

Istniejące w obszarze projektu planu „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej podlegają zatem ochronie akustycznej w środowisku – na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*²² oraz obowiązującego rozporządzenia w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²³, które znacząco złagodziło wcześniejsze wymagania dot. hałasu komunikacyjnego samochodowego (oraz np. kolejowego czy tramwajowego), obowiązujące do października 2012 r.²⁴.

W przypadku oddziaływania hałasu komunikacyjnego samochodowego na zlokalizowane w obszarze projektu planu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, maksymalne dopuszczalne wartości poziomów hałasu w środowisku wynoszą: dla wskaźników równoważnego poziomu hałasu, mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby – $L_{Aeq D/N} = 61/56$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 16 godzinom pory dnia oraz 8 godzinom pory nocy, a dla wskaźników długookresowego średniego poziomu takiego hałasu,

¹⁸ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509, akt archiwalny)

¹⁹ Uchwała Nr XI/316/15 z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241, akt archiwalny)

²⁰ Uchwała Nr IX/166/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 01.07.2019 r., poz. 6238, akt archiwalny)

²¹ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956

²² Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r., poz. 799, tekst jednolity z późn. zm.)

²³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

²⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny

mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem – $L^*_{DWN} = 64$ dB i $L^*_N = 59$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (w porze dziennie-wieczorno-nocnej) oraz wszystkim porom nocy. W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej²⁵ (zlokalizowanej w analizowanym przypadku wzdłuż ul. Głuszyna), maksymalne dopuszczalne wartości poziomów hałasu w środowisku, jak wyżej, wynoszą odpowiednio: $L^*_{Aeq D/N} = 65/56$ dB oraz $L^*_{DWN} = 68$ dB i $L^*_N = 59$ dB.

W przypadku oddziaływania hałasu lotniczego wymagania są znacznie ostrzejsze. Dopuszczalne maksymalne równoważne poziomy hałasu lotniczego, powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych, stosowane do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby – m.in. dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej – wynoszą: $L^*_{Aeq D/N} = 60/50$ dB, odpowiednio dla całej pory dziennej i pory nocnej jw., natomiast maksymalne dopuszczalne długookresowe średnie poziomy tego rodzaju hałasu, stosowane do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem lotniczym, w szczególności do sporządzania map akustycznych – wynoszą: $L^*_{DWN} = 60$ dB i $L^*_N = 50$ dB, odpowiednio w porze dziennie-wieczorno-nocnej i porze nocnej.

W przypadku wspomnianych powyżej rodzajów hałasu (samochodowego i lotniczego), zasięgi oddziaływania wyrażone za pomocą wskaźników długookresowych średnich poziomów dźwięku L_{DWN} i L_N oznaczają oddziaływanie hałasu wyznaczone w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia – rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰, pory wieczoru – od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰, oraz pory nocy – od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰, a także wszystkich pór nocy w roku – rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

Analizy aktualnych warunków akustycznych na obszarze opracowania dokonano na podstawie danych zobrazowanych na *Strategicznej Mapie Hałasu miasta Poznania 2022*²⁶, która zawiera informacje m.in. o zasięgach oddziaływania hałasu samochodowego, a także o zasięgach oddziaływania pozostałych źródeł hałasu komunikacyjnego (hałasu kolejowego czy lotniczego), jak również zasięgach oddziaływania źródeł hałasu przemysłowego.

Aktualne zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego od biegnącej wzdłuż północnej granicy przedmiotowego obszaru ul. Głuszyna, wyrażone za pomocą wskaźników długookresowych średnich poziomów dźwięku L_{DWN} i L_N , zobrazowane na tle granic przedmiotowego projektu planu, zilustrowano na załączniku nr 3. W zasięgu oddziaływania hałasu samochodowego od ul. Głuszyna – o poziomie sięgającym maksymalnie ok. $L_{DWN} = 67-68$ dB znajdują się powierzchnie zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie granic projektu mpzp. Budynki zlokalizowane w drugiej linii zabudowy pozostają natomiast poza zasięgiem oddziaływania hałasu samochodowego od ul. Głuszyna, zarówno w porze dziennie-wieczorno-nocnej jak i w porze nocnej.

Aktualne zagrożenie hałasem lotniczym z lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny, ilustrują zasięgi oddziaływania tego hałasu, wyrażone za pomocą wskaźników długookresowych średnich poziomów dźwięku L_{DWN} i L_N , zobrazowane na tle granic przedmiotowego projektu planu na załączniku nr 4. Przez południowo-wschodnią część analizowanego obszaru projektu planu przebiega zewnętrzna granica strefy hałasu lotniczego, ograniczona izolinia $L_{DWN} = 55$ dB – o najniższej wartości definiowanej na mapach akustycznych dla pory dziennie-wieczorno-nocnej. Z kolei, zewnętrzna granica strefy hałasu lotniczego, ograniczona izolinia $L_N = 50$ dB – o najniższej wartości definiowanej na mapach akustycznych dla pory nocnej, przebiega w znacznej odległości od północnej granicy analizowanego obszaru. Mając na uwadze powyższe można uznać, iż hałas lotniczy nie ma wpływu na warunki akustyczne w analizowanym obszarze w porze nocy.

Na podstawie dokumentacji aktualnej *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022*²⁷ można zatem stwierdzić, że obszar opracowania zlokalizowany jest w rejonie miasta o korzystnych warunkach akustycznych w środowisku – znajduje się poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania położonych w sąsiedztwie źródeł hałasu komunikacyjnego, tj. hałasu lotniczego od lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny oraz hałasu samochodowego od ul. Głuszyna. Na obszar projektu planu nie oddziałuje hałas kolejowy oraz hałas tramwajowy, a także hałas przemysłowy.

Analizując lokalny klimat akustyczny wspomnieć można, że do roku 2010, niemal cały obszar projektu planu znajdował się w całości w granicach tzw. III strefy obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Poznań-

²⁵ i zamieszkania zbiorowego

²⁶ *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, 2022*

²⁷ *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, 2022*

Krzesiny (OOU), wyznaczonego Rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego Nr 40/07²⁸. Rozporządzenie to nie ustalało ograniczeń w strefie III – w zakresie przeznaczenia terenów i dopuszczało lokalizowanie w niej wszelkiej zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – pod warunkiem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, wymagających ochrony akustycznej wewnątrz pomieszczeń. Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 40/07 jw. straciło moc obowiązującą w dniu 15 listopada 2008 r. – zgodnie z postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2010 r.

2.13. Jakość wód

Wody powierzchniowe

W granicach przedmiotowego obszaru nie stwierdzono występowania płynących i stojących wód powierzchniowych. Cały obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu położony jest natomiast w zasięgu zlewni jednolitej części JCWP Kopel od Głuszynki do ujścia (kod PLRW600020185749), będącej naturalną częścią wód (NAT) o złym stanie, zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego)²⁹. Kopel przepływa w odległości ok. 150 m od południowo-zachodniej granicy analizowanego obszaru.

W celu określenia i przeanalizowania jakości wód wykorzystano informacje zawarte w publikowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Ocenie stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela³⁰. Zgodnie z ich brzmieniem, wody JCWP Kopel od Głuszynki do ujścia (kod PLRW600020185749) osiągnęły IV klasę z uwagi na klasę elementów biologicznych, natomiast z uwagi na klasę elementów fizykochemicznych osiągnęły klasę II. Stan ekologiczny wód określony został jako słaby, a stan chemiczny został określony jako stan poniżej dobrego.

Wody podziemne

W celu przeanalizowania jakości wód podziemnych posłużyły się wynikami oceny jakości wód podziemnych prowadzonej dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z podziałem na 172 JCWPd obszar całego miasta zlokalizowany jest w zasięgu granic JCWPd nr 60. Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na analizowanym terenie, dla oceny jakości wód podziemnych przyjęto dane zebrane w roku 2020 dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego.

Wyniki klasyfikacji jakości wód podziemnych, obejmujące dane zebrane w 2020 r. dla wybranych punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego³¹ - opracowane na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – kształtowały się w następujący sposób:

- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Czachurki (nr 1), Borówiec (nr 5), Biskupice (1258), Czerlejnko (nr 2549), Kamionki (nr 2563), Gruszczyn (2564) i Głęboć (nr 2566) – stwierdzono występowanie wód II klasy jakości,
- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach: Czachurki (nr 2,3), Borówiec (nr 1224), Kalwy (nr 1278), Buk (nr 1279), Dakowy Suche (nr 1282), Głęboć (nr 2566), Pobiedziska (nr 2547), Góra (nr 2557), Mosina (nr 2615) i Kalwy (nr 91278) – stwierdzono występowanie wód III klasy jakości,
- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Pecna (nr 1495) i Borówiec (nr 4) – stwierdzono występowanie wód IV klasy jakości.

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”³², celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu. Według danych z roku 2016³³, stan chemiczny wód JCWPd nr 60 oceniony został jako słaby, natomiast stan ilościowy jako dobry. Dane z roku 2019 r. wskazują natomiast na dobry stan chemiczny i ilościowy wód JCWPd nr 60. Na występowanie wód o dobrym stanie chemicznym i ilościowym

²⁸ Rozporządzenie Nr 40/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Krzesiny w Poznaniu* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 1/2008, poz. 1); straciło moc obowiązującą 15 listopada 2008 r. – zgodnie z postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2010 r. (syg. akt II OSK 548/09)

²⁹ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw

³⁰ <https://wody.gios.gov.pl/pl/pjwp>

³¹ <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>

³² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r., poz. 335)

³³ <https://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

wskazują również informacje zwarte w „Raporcie z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019”³⁴.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym projektem mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte prawną ochroną w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, czy pomnika przyrody, ustanowione w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody*. Wspomnieć można natomiast, że tereny zlokalizowane w granicach obszaru mpzp stanowiły fragment dawnego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Głuszyna”³⁵, a w bezpośrednim sąsiedztwie granic obszaru projektu mpzp zlokalizowane są również tereny o wyjątkowych walorach przyrodniczych, proponowane do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego³⁶.

Wśród obszarów podlegających ochronie prawnej, położonych najbliżej granic obszaru projektu mpzp, wymienić należy Rogaliński Park Krajobrazowy (w odległości ok. 3,13 km). W niewiele większej odległości przebiegają również granice otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego (ok. 3,2 km, granice samego Parku przebiegają w odległości 3,5 km), obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty PLH300010 Ostoja Wielkopolska (ok. 3,5 km), obszaru specjalnej ochrony PLB300017 Ostoja Rogalińska (ok. 3,7 km) oraz specjalnego obszaru ochrony PLH300012 Rogalińska Dolina Warty (ok. 3,7 km).

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, obszar objęty granicami projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu obejmuje tereny zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru południowo-wschodniego klina zieleni. Pomimo iż w granicach obszaru projektu mpzp nie stwierdzono występowania siedlisk o szczególnej wartości przyrodniczej, z uwagi na walory przyrodnicze i ekologiczne terenów sąsiednich, wśród najbardziej istotnych problemów ochrony środowiska wskazać należy ograniczenie presji inwestycyjnej oraz ochronę terenów o wysokiej wartości przyrodniczej i ekologicznej³⁷, współtworzących tereny klinowo-pięścieniowego systemu zieleni.

Ponadto, na omawianym obszarze mogą pojawiać się gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową, w tym przede wszystkim gatunki chronionych ptaków (migrujących w obrębie całego południowo-wschodniego klina zieleni). W związku z powyższym, w trakcie realizacji wszelkich inwestycji, również tych stanowiących realizację ustaleń planu miejscowego, należy respektować zakazy i ograniczenia, ustanowione w przepisach odrębnych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, w tym w ustawie o *ochronie przyrody*, rozporządzeniu w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt*.

Na omawianym obszarze nie występują pozostałe obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów prawa, np. lasy, obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji. Omawiany obszar nie jest również zlokalizowany w zasięgu obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Mając na uwadze powyższe, nie stwierdzono występowania ograniczeń w realizacji założeń projektu mpzp, wynikających z występowania na omawianym obszarze wspomnianych powyżej obszarów, podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych.

Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest natomiast w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 – Dolina Kopalna Wielkopolska. W granicach GZWP nr 144 (na obszarze obejmującym tereny zlokalizowane w granicach Poznania) nie wyznaczono obszarów ochronnych zbiornika, niemniej, konieczne jest stosowanie rozwiązań mających na celu zminimalizowanie ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych na skutek nieodpowiedniego sposobu prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej.

Należy wspomnieć, iż do roku 2010, obszar projektu planu znajdował się w całości w granicach tzw. III strefy obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Poznań-Krzesiny (OOU), wyznaczonego Rozporządzeniem

³⁴ http://mijwp.gios.gov.pl/g2/oryginal/2020_12/2ab815dde851308bda98c1604b351acc.pdf

³⁵ Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Głuszyna”, powołany na podstawie uchwały Nr CV/610/94 Rady Miejskiej Poznania z dnia 10 maja 1994 r. w sprawie: *utworzenia użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych* obejmował swoimi granicami dolinę Głuszynki oraz układy osadnicze Głuszyna i Piotrowo.

³⁶ Waloryzacja przyrodnicza terenów korytarza ekologicznego w południowo-wschodnim klinie zieleni miasta Poznania ze wskazaniem działań ochronnych i analizą terenowo-finansową, ARREKO, Poznań, październik 2014

³⁷ zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie obszaru projektu planu

Wojewody Wielkopolskiego Nr 40/07³⁸. Rozporządzenie to nie ustalało ograniczeń w strefie III – w zakresie przeznaczenia terenów i dopuszczało lokalizowanie w niej wszelkiej zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – pod warunkiem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, wymagających ochrony akustycznej wewnątrz pomieszczeń.

Na podstawie obowiązujących obecnie dokumentów, nie stwierdzono występowania – na obszarze objętym granicami projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* – zagrożeń oddziaływaniem ponadnormatywnego poziomu hałasu lotniczego i samochodowego.

W granicach projektu mpzp nie stwierdzono także występowania istotnych problemów ochrony środowiska wynikających z braku dostępu do sieci infrastruktury technicznej. Tereny położone w granicach analizowanego obszaru posiadają dostęp do sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, sieci gazowej oraz sieci elektroenergetycznej. Poprawne funkcjonowanie systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków powstających na tym obszarze praktycznie eliminuje ryzyko istotnego zanieczyszczenia poszczególnych komponentów środowiska, a dostępność do sieci gazowej i elektroenergetycznej umożliwia korzystanie z instalacji grzewczych wykorzystujących paliwa o niskim wskaźniku emisji zanieczyszczeń do powietrza. W kontekście ograniczenia emisji zanieczyszczeń z instalacji grzewczych wspomnieć można o przebiegającej w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru projektu mpzp sieci ciepłowniczej, zaopatrującej w ciepło pobliską zabudowę wielorodzinną.

Wśród istotnych problemów ochrony środowiska, jakie dotyczą obszaru całego miasta – a tym samym również obszaru objętego granicami projektu mpzp – wskazać należy problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM₁₀ oraz bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Stąd też konieczne jest podejmowanie szeregu działań – w tym działań planistycznych – mających na celu ograniczenie lub też wyeliminowanie źródeł ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w tym zakresie. Cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, zostały wskazane m.in. w Programie ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska³⁹.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* przystąpiono w związku z uwzględnieniem wniosku osoby fizycznej oraz Wydziału Gospodarki Nieruchomościami o zmianę przeznaczenia działek nr 34/9, 34/10, 34/11 ark. 7, obręb Głuszyna z terenów rolniczych na tereny zabudowy mieszkaniowej.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* ma na celu umożliwienie uwzględnienia wniosków w zakresie przekształcenia terenu wyłączanego z zabudowy (teren rolniczy) na tereny zabudowy mieszkaniowej, określenie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu dla uruchamianych, nowych obszarów pod zabudowę i obszaru nieposiadającego mpzp, a także realizację aktualnych kierunków polityki przestrzennej zapisanej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2014 r.

4.2. Ustalenia projektu planu

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1 000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy ustalające: przeznaczenie poszczególnych terenów, zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, zasady kształtowania przestrzeni publicznych, szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej, szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości, a przede wszystkim szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania poszczególnych terenów. W projekcie planu

³⁸ Rozporządzenie Nr 40/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Krzesiny w Poznaniu* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 1/2008, poz. 1); straciło moc obowiązującą 15 listopada 2008 r. – zgodnie z postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2010 r. (syg. akt II OSK 548/09)

³⁹ Uchwała Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku w sprawie *określenia Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20 lipca 2020 r., poz. 5956)

znalazł się również zapis wskazujący na położenie całego obszaru w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – Dolina Kopalna Wielkopolska oraz zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

Głównym założeniem analizowanego projektu planu jest umożliwienie realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach użytkowanych dotychczas rolniczo, jak również zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej terenów projektowanej zabudowy. W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu ustalono:

- teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – oznaczony symbolem **MW**,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – oznaczone symbolami **1-5MN**,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej – oznaczone symbolami **1-3MN/U**,
- tereny infrastruktury technicznej:
 - elektroenergetyki – oznaczone na rysunku planu symbolami **1-2E**;
 - gazownictwa – oznaczony na rysunku planu symbolem **G**;
- teren drogi publicznej klasy zbiorczej – oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-Z**,
- tereny dróg wewnętrznych – oznaczone na rysunku planu symbolami **1-5KDW**.

W projekcie mpzp uwzględniono przede wszystkim funkcjonującą zabudowę, w tym zlokalizowane w sąsiedztwie ul. Głuszyna budynki wielorodzinne, położone w zasięgu wyznaczonego w projekcie mpzp jedynego terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW**. Zgodnie z brzmieniem zapisów projektu planu, dla terenu tego ustala się lokalizację budynków mieszkalnych wielorodzinnych, o wysokości nie większej niż 17 m i 5 kondygnacji nadziemnych oraz powierzchni zabudowy nie przekraczającej 40% powierzchni działki budowlanej. W sposób szczegółowy określono także intensywność zabudowy, powierzchnię nowo wydzielanej działki budowlanej⁴⁰ (nie mniejsza niż 1200 m²), jak również minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, który nie może stanowić mniej niż 25% powierzchni działki budowlanej. Ponadto, w zasięgu terenu **MW** plan wskazując lokalizację stref zieleni, wraz z dojazdami, ciągami pieszymi lub rowerowymi, obiektami małej architektury oraz plenerowymi obiektami sportowo-rekreacyjnymi, w obrębie których ustala się zagospodarowanie co najmniej 60% ich powierzchni zielenią, w tym drzewami i krzewami.

Pozostałe tereny zlokalizowane wzdłuż ul. Głuszyna (a także niewielki teren w części południowo-wschodniej) wskazano w projekcie mpzp jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczone symbolami **1-3MN/U**. Dla terenów **1-2MN/U** ustala się lokalizację na działce jednego wolno stojącego budynku mieszkalnego jednorodzinnego albo usługowego, albo mieszkalno-usługowego⁴¹, natomiast dla terenu **3MN/U** lokalizację na działce budowlanej budynku mieszkalnego jednorodzinnego albo usługowego, albo mieszkalno-usługowego⁴². W przypadku budynku mieszkalno-usługowego dopuszcza się usytuowanie jednego lokalu mieszkalnego i jednego lokalu użytkowego, przy czym ogranicza się powierzchnię użytkową lokalu usługowego do nie więcej niż 50% powierzchni użytkowej budynku, w którym lokal jest usytuowany. Zgodnie z zapisami projektu planu ograniczona została także powierzchnia sprzedaży (nie więcej niż 300 m²). Podobnie jak dla pozostałych terenów wskazanych pod zabudowę, dla terenów **MN/U** określono maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej (nie więcej niż 30% dla **1MN/U**, 37% dla **3MN/U** oraz 45% dla **2MN/U**)⁴³, intensywność zabudowy i jej wysokość, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (nie mniej niż 40% powierzchni działki), a także minimalną powierzchnię nowo wydzielanej działki budowlanej⁴⁴ (nie mniej niż 600 m² dla zabudowy wolno stojącej oraz 500 m² dla zabudowy bliźniaczej).

Większe zróżnicowanie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów wprowadzono w odniesieniu do wyznaczonych w projekcie planu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (oznaczonych symbolami **1-5MN**), obejmujących zarówno istniejącą zabudowę, jak i niezagospodarowane dotąd działki (w części południowej). Zgodnie z brzmieniem zapisów projektu planu, na terenach tych ustala się lokalizację na działce budowlanej jednego budynku mieszkalnego (z dopuszczeniem lokalizacji jednego garażu lub budynku gospodarczego), przy czym w przypadku terenów **1-4MN** ustala się lokalizację budynków w zabudowie wolno stojącej, a w przypadku terenu **5MN** w zabudowie wolno stojącej lub bliźniaczej. Maksymalna powierzchnia zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej został zróżnicowany w zależności od formy zabudowy – dla zabudowy wolno stojącej maksymalna powierzchnia zabudowy wynosi 25%, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej

⁴⁰ z wyłączeniem działek pod lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, dojeżdż i dojazdów

⁴¹ z jednoczesnym dopuszczeniem lokalizacji jednego garażu lub budynku gospodarczego

⁴² przy czym ustala się lokalizację budynków jako wolno stojących lub w zabudowie bliźniaczej

⁴³ 50 m² dla garaży lub budynków gospodarczych

⁴⁴ z wyłączeniem działek pod lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, dojeżdż i dojazdów

nie mniej niż 60% powierzchni działki, natomiast dla zabudowy bliźniaczej maksymalna powierzchnia zabudowy nie może przekraczać 30% powierzchni działki, a udział powierzchni biologicznie czynnej nie może być mniejszy niż 55% powierzchni działki. W zależności od formy zabudowy zróżnicowano także minimalną powierzchnię nowo wydzielanej działki budowlanej⁴⁵ – nie mniejszą niż 600 m² dla zabudowy wolno stojącej oraz nie mniejszą niż 500 m² dla zabudowy bliźniaczej. W sposób szczegółowy określono także intensywność zabudowy oraz wysokość budynków mieszkalnych i gospodarczych (a także kształt dachów), wskazując jednocześnie na konieczność stosowania jednakowej wysokości oraz jednolitej formy dachów dla budynków w zabudowie bliźniaczej, zlokalizowanych przy wspólnej granicy działki budowlanej. Ponadto, w zasięgu terenu **2MN** wskazano lokalizację strefy zieleni, w zasięgu której ustalono adaptację istniejącej zieleni wysokiej w ramach kształtowania zieleni.

Należy podkreślić, że w odniesieniu do wszystkich terenów wskazanych pod zabudowę (**MW**, **MN**, **MN/U**), w projekcie mpzp ustalono dostęp do drogi publicznej zlokalizowanej poza planem – poprzez drogę wewnętrzną **4KDW** w przypadku terenu **MW**, poprzez drogi wewnętrzne dla terenów **1-4MN** (dla terenu **5MN** poprzez drogę wewnętrzną zlokalizowaną poza planem) oraz poprzez wskazane na rysunku planu drogi wewnętrzne dla terenów **MN/U**⁴⁶.

W granicach projektu mpzp wyznaczone zostały także niewielkie tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki (oznaczone symbolami **1-2E**) oraz gazownictwa (oznaczony symbolem **G**). Dla terenów **E** ustala się lokalizację stacji transformatorowych, zgodnie z liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu, a dla terenu **G** lokalizację stacji gazowej rozdzielczej wolno stojącej oraz innych obiektów związanych z jej funkcjonowaniem. Dla terenów tych wprowadza się jednocześnie szczegółowe ustalenia w zakresie maksymalnej powierzchni zabudowy, wysokości oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach działki budowlanej.

Dla zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej wspomnianych powyżej terenów, w projekcie mpzp wskazano także lokalizację terenów komunikacyjnych – stanowiącego fragment drogi klasy zbiorczej terenu **KD-Z** oraz terenów dróg wewnętrznych **1-5KDW**. W przypadku terenu **KD-Z** (droga klasy zbiorczej) ustala się lokalizację elementów jezdni i chodnika w powiązaniu z zagospodarowaniem drogi położonej poza granicą planu, a w przypadku terenów dróg wewnętrznych (**1-5KDW**) lokalizację pieszo-jezdni lub jezdni z chodnikiem, przy czym na terenach **2KDW** i **4KDW** – we wskazanej na rysunku planu strefie powiązań pieszych – ustalono lokalizację chodnika lub ciągu pieszo-rowerowego, z zakazem lokalizacji jezdni lub pieszo-jezdni.

W kontekście niniejszego opracowania, szczególnie istotne są wprowadzone do projektu mpzp zapisy w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ustalające:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia,
- zachowanie i ochronę istniejących drzew i krzewów, z dopuszczeniem ich usunięcia w przypadku wystąpienia kolizji z planowaną lub istniejącą infrastrukturą techniczną i zabudową, z jednoczesnym wymogiem przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu,
- zachowanie i ochronę drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu,
- na terenach **MW** i **MN**, w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu zachowanie i ochronę istniejących drzew,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - zachowanie i ochronę istniejących wód powierzchniowych, miejsc naturalnej retencji, cieków i rowów jako otwartych, z dopuszczeniem robót budowlanych,
 - lokalizację obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne,
 - dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych do utwardzenia jezdni, miejsc postojowych oraz dojazdów i dojazdów w strefach zieleni;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe,
- zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku:
 - dla terenu **MW** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

⁴⁵ z wyłączeniem działek pod lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, dojazdów i dojazdów

⁴⁶ w projekcie mpzp ustalono również dostęp do terenu **MN/U** bezpośrednio do drogi publicznej zlokalizowanej poza granicą planu

- dla terenów **MN** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- dla terenów **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
- w przypadku lokalizacji zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub domów opieki społecznej, zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub terenów domów opieki społecznej;
- zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku,
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Kształtowaniu korzystnych warunków akustycznych w środowisku służyć będzie również ustalenie sformułowane w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji, dopuszczające na terenach komunikacji lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów pasa drogowego, jak również stosowanie technicznych elementów uspokojenia ruchu na terenach dróg wewnętrznych.

Ochronie środowiska służyć będzie jednocześnie realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, ustalających powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu, a także dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej⁴⁷.

Należy jednocześnie podkreślić, iż zapisy projektu mpzp wskazują na położenie całego obszaru objętego planem w granicach zasięgu głównego czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych – Dolina Kopalna Wielkopolska.

Projekt mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu zawiera również zapisy w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, istotne dla kształtowania walorów przestrzeni. Wskazać tu należy przede wszystkim ustalenie lokalizacji zabudowy zgodnie z maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, wyznaczonymi na rysunku planu⁴⁸, jak również wprowadzenie zakazu lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, tymczasowych obiektów budowlanych⁴⁹ oraz stanowisk postojowych dla samochodów we wskazanych na rysunku planu strefach zieleni. Na obszarze opracowania zapisy projektu planu dopuszczają natomiast lokalizację elementów zagospodarowania związanych z koniecznością zapewnienia sprawnego funkcjonowania tych terenów, nie wpływających jednocześnie w sposób znaczący na pogorszenie estetyki przestrzeni – urządzeń budowlanych, obiektów i sieci infrastruktury technicznej⁵⁰ oraz tablic informacyjnych. Dopuszczono również lokalizację kondygnacji podziemnych⁵¹, ciągów pieszych, rowerowych lub pieszo-rowerowych, dojazdów i dojazdów, stanowisk postojowych dla rowerów, a także tymczasowych obiektów budowlanych – plenerowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych, boisk, placów zabaw, obiektów związanych z urządzeniem imprez okolicznościowych, ogródków gastronomicznych zlokalizowanych na terenach **MN/U**, wiat rowerowych oraz wiat przystankowych komunikacji zbiorowej oraz kiosków wbudowanych w wiaty przystankowe komunikacji zbiorowej.

W projekcie planu znalazły się także zapisy dotyczące szczegółowych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, ustalające m.in. uwzględnienie wymagań i ograniczeń wynikających z położenia w zasięgu obszaru ograniczonego zainwestowania od wojskowej stacji radiolokacyjnej Sił Powietrznych w Babkach (gm. Mosina), sąsiedztwa lasu, lokalizacji głównego czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych – Dolina Kopalna Wielkopolska oraz przebiegu sieci infrastruktury technicznej.

Omawiany projekt mpzp – w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej – wskazuje również na lokalizację w jego granicach stanowiska archeologicznego o numerze AZP 54-28/31.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

⁴⁷ a także systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego

⁴⁸ z uwzględnieniem dopuszczeni wskazanych pozostałymi zapisami projektu planu

⁴⁹ innych niż dopuszczone pozostałymi zapisami projektu planu

⁵⁰ z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń

⁵¹ z wyjątkiem stref zieleni wskazanych na rysunku planu

przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania⁵² (określanym w dalszej części tekstu jako „*Studium...*”), obszar projektu planu „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu obejmuje tereny przeznaczone pod zabudowę – oznaczone symbolami MN.

W odniesieniu do terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN „*Studium...*” jako kierunek wiodący wskazuje lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, której w ramach uzupełnienia towarzyszyć może zabudowa usługowa, zieleni (np. parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i tereny infrastruktury technicznej. Zgodnie z zawartymi w „*Studium...*” wytycznymi dotyczącymi parametrów i wskaźników urbanistycznych oraz zasad zagospodarowania i użytkowania terenów, na terenach MN ustala się lokalizację budynków niskich.

W „*Studium...*” wskazano również zasięg GZWP nr 144 – Doliny Kopalnej Wielkopolskiej, jak również granicę strefy ograniczonego zainwestowania wokół stacji radarowej – obejmujących swym zasięgiem cały obszar projektu planu.

W zakresie zasad ochrony zasobów środowiska, „*Studium...*” wskazuje na konieczność dążenia do poprawy jakości wód podziemnych oraz zapewnienia odtwarzalności ich zasobów, między innymi poprzez podjęcie działań polegających na dążeniu do konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska (realizację kanalizacji sanitarnej), ograniczanie zabudowy terenów dla których wprowadzanie kanalizacji sanitarnej jest oddalone w czasie lub utrudnione, a lokalizowanie zbiorników na nieczystości ciekłe jest dopuszczane tylko jako rozwiązanie tymczasowe – do czasu budowy kanalizacji sanitarnej. W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, jako priorytetową przyjmuje się zasadę maksymalnego zatrzymania i oczyszczenia wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania (a tym samym ograniczenia ilości ścieków odprowadzanych do kanalizacji deszczowej lub cieków) m.in. poprzez stosowanie układów zapewniających infiltrację wód do ziemi i zachowanie możliwie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

W zakresie ochrony powietrza, „*Studium...*” określa wytyczne do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zbieżne lub uzupełniające do aktualizacji Programu ochrony powietrza dla Miasta Poznania⁵³ i Programu ochrony powietrza w zakresie benzoalfa-pirenu⁵⁴. W celu dążenia do uzyskania i utrzymania najwyższej jakości powietrza określa się m.in.: tworzenie pasów zieleni (szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych) oraz rozmieszczanie ich w sposób wspomagający przewietrzanie obszarów szczególnie narażonych na kumulowanie zanieczyszczeń, projektowanie układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta, wprowadzanie zieleni izolacyjnej, ustalenie zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), a także ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi poprzez wzrost odbiorców ciepła sieciowego, ogrzewania elektrycznego lub gazowego.

W zakresie ochrony przed hałasem „*Studium...*” określa wytyczne do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – zbieżne lub uzupełniające do Programu ochrony środowiska przed hałasem⁵⁵ – w celu dążenia do uzyskania i utrzymania wymaganych standardów akustycznych.

Podsumowując, rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne wskazane w analizowanym projekcie mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu należy uznać za zbieżne z kierunkami przeznaczenia wskazanymi dla przedmiotowego obszaru w „*Studium...*”.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak obowiązującego dla danego obszaru miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, stanowi zazwyczaj przyczynę pojawiania się znaczących utrudnień w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach dotyczących przeznaczenia poszczególnych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia

⁵² uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

⁵³ Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r.poz. 508) – akt archiwalny

⁵⁴ Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 509) – akt archiwalny

⁵⁵ „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” przyjęty uchwałą Nr LX/927/VI/2013 Rady miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. – akt archiwalny

27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Należy zauważyć, że tego rodzaju sytuacja utrudnia również skuteczną ochronę lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego oraz walorów krajobrazowych terenów.

W tym miejscu należy natomiast podkreślić, iż dla większości terenów przedmiotowego obszaru obowiązują obecnie zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Głuszyńki – część C” w Poznaniu, przyjętego uchwałą Rady Miasta Poznania Nr XLVII/711/VI/2013 z dnia 19 marca 2013 r., stąd też w przypadku braku przyjęcia omawianego w prognozie projektu mpzp, tereny te będą mogły zostać zagospodarowane wyłącznie w sposób zgodny z ustaleniami obowiązującego obecnie mpzp.

Zgodnie z brzmieniem zapisów obowiązującego mpzp „Dolina Głuszyńki – część C” w Poznaniu, tereny zlokalizowane w północnej części przedmiotowego obszaru wskazane zostały jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (oznaczone symbolem **1-2MN** i **4MN**), dla których ustala się lokalizację zabudowy zgodnie z liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu (lokalizację jednego budynku mieszkalnego na działce budowlanej). Zapisy mpzp wymagają zachowania nie mniej niż 40% powierzchni działki budowlanej jako powierzchni biologicznie czynnej oraz lokalizacji zabudowy o powierzchni nie większej niż 45% powierzchni działki budowlanej. Południowa część analizowanego obszaru została natomiast wskazana w obowiązującym mpzp jako teren rolniczy (oznaczony symbolem **1R**), dla którego ustala się m.in. zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania z dopuszczeniem prowadzenia zalesień⁵⁶, dopuszczając lokalizację dróg wewnętrznych, ścieżek pieszych, rowerowych oraz przeznaczonych dla rekreacyjnej jazdy konnej, urządzeń wodnych (w tym zbiorników retencyjnych) oraz ogrodzeń ażurowych wyłącznie bez podmurówki. W granicach przedmiotowego obszaru zlokalizowany jest również teren infrastruktury technicznej – gazownictwa (oznaczony symbolem **G**), elektroenergetyki (oznaczony symbolem **1E**) oraz tereny dróg wewnętrznych (**1KDW** i **2KDWxs**).

Dla północno-wschodniej części analizowanego obszaru, obejmującej tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z towarzyszącymi jej terenami dróg, nie obowiązują w chwili obecnej ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, niemniej, z uwagi na trwałe zainwestowanie tych terenów, nie prognozuje się wystąpienia istotnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń omawianego w prognozie projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyńna” w Poznaniu.

Reasumując, brak realizacji ustaleń analizowanego projektu mpzp nie będzie stanowił przyczyny wystąpienia istotnych zmian w środowisku w granicach omawianego obszaru, przede wszystkim ze względu na obowiązywanie ustaleń wspomnianego wcześniej mpzp „Dolina Głuszyńki – część C” w Poznaniu. Taka sytuacja przyczyni się do ograniczenia intensywności procesów inwestycyjnych na omawianym obszarze, głównie z uwagi na fakt obowiązywania bardziej restrykcyjnych zapisów mpzp. Brak uchwalenia projektu mpzp spowoduje zatem utrzymanie ograniczeń w zakresie możliwości lokalizacji nowej zabudowy w południowej części omawianego obszaru, wpływając tym samym w sposób korzystny na stan poszczególnych komponentów środowiska na obszarze opracowania.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do najbardziej istotnych celów ochrony środowiska – z punktu widzenia obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyńna” w Poznaniu – ustanowionych na szczeblu międzynarodowym oraz wspólnotowym, należy zaliczyć cele wskazane m. in. w następujących dokumentach:

- Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r., której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu – cel realizowany w projekcie mpzp m.in. poprzez wprowadzenie szeregu ustaleń w zakresie zasad kształtowania i ochrony ładu przestrzennego, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, a także zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.U.UE.L.2008.152.1), stanowiącej o utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach – cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania Programu Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska, realizowany w projekcie mpzp m.in. poprzez ustalenie: powiązania infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe w dopuszczonych do stosowania indywidualnych systemach grzewczych, dopuszczenia robót

⁵⁶ Zgodnie z gospodarką leśną i planem urządzenia lasu

budowlanych w zakresie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁵⁷, jak również (pośrednio) poprzez wszystkie ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania zieleni (w tym w szczególności wyznaczenia stref zieleni) oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach działek budowlanych;

- Dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, zwanej dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA), której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju. Zgodnie z tą dyrektywą wszystkie plany i programy sporządzane i przyjmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, podlegają procedurze oceny wpływu na środowisko. Transpozycja dyrektywy w polskim prawodawstwie nastąpiła w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która to określa m.in. zasady i tryb w sprawach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której jednym z elementów jest właśnie prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana dla projektów mpzp.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia m.in. strategiczny dokument, jakim jest Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030). Strategia, przyjęta przez Radę Ministrów 16 lipca 2019 r., doprecyzowuje Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Głównym celem PEP2030 jest „rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”, natomiast wśród wskazanych celów szczegółowych wskazano cele dotyczące zdrowia, gospodarki oraz klimatu. Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji, wśród których strategia wskazuje m.in.:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki poprzez osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochronę powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

Należy podkreślić, że szereg ustaleń omawianego projektu mpzp – w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego – wpisuje się w wymienione powyżej kierunki interwencji. Można tu wskazać przede wszystkim określenie docelowego sposobu zagospodarowania wskazanych stref zieleni (na terenie **MW** i **2MN**), ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach działki budowlanej, ustalenie zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe w dopuszczonych do stosowania indywidualnych systemach grzewczych.

W kontekście kształtowania polityki klimatycznej wspomnieć można również o Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020). SPA2020 wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji

⁵⁷ z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej

prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy. Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Spośród zapisów analizowanego projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu, realizujących cele wskazane w dokumencie SPA2020 wymienić można m.in. zapisy ustalające powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, zachowanie i ochronę istniejących wód powierzchniowych, miejsc naturalnej retencji, cieków i rowów jako otwartych⁵⁸, lokalizację obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne (...) oraz zbiorniki retencyjne, wyznaczenie lokalizacji stref zieleni, ustalenie zagospodarowania zieleni wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, jak również zachowanie i ochronę istniejących drzew i krzewów⁵⁹.

Na szczeblu gminnym wyraz realizacji strategii i polityk krajowych stanowi Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku. W Programie wytypowano – w poszczególnych obszarach interwencji – cele ekologiczne wraz z kierunkami działań, które sformułowano na podstawie głównych zagrożeń środowiska rozpatrywanych w kontekście aktualnych i planowanych wymogów prawnych oraz potrzeb i możliwości realizacyjnych Miasta. W ramach poszczególnych obszarów interwencji wskazano następujące cele strategiczne (jak również kierunki interwencji polityki ekologicznej):

- „poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu” – cele: osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, rozwój gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach – zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;
- „zagrożenie hałasem” – cele: osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego (bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu), zmniejszenie hałasu komunikacyjnego w przestrzeni miejskiej;
- „pola elektromagnetyczne” – cel: utrzymanie stopnia emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnego poziomu;
- „gospodarowanie wodami” – cel: racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody;
- „gospodarka wodno-ściekowa” – cel: poprawa jakości wody, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- „ochrona zasobów geologicznych” – cele: ochrona złóż kopalin, ograniczenie presji wywieranej przez wydobywanie złóż;
- „ochrona gleb” – cel: poprawa jakości gleby i ziemi;
- „gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” – cel: zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami;
- „zasoby przyrodnicze” – cel: ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz tworzenie sieci obszarów chronionych;
- „zagrożenia poważnymi awariami” – cel: zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i awarii pochodzących z transportu;
- „edukacja ekologiczna i działania prośrodowiskowe” – cel: zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (zwiększenie świadomości o współodpowiedzialności za jakość środowiska);
- „monitoring środowiska” – cel: zapewnienie stałego i rzetelnego monitoringu środowiska.

Część z celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu. Są to cele dotyczące:

- osiągnięcia dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁶⁰, w sposób pośredni także poprzez wprowadzenie zapisów określających minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej jaki musi zostać zachowany w granicach działek budowlanych, wprowadzenie szeregu zapisów odnoszących się do

⁵⁸ z dopuszczeniem robót budowlanych

⁵⁹z uwzględnieniem pozostałych ustaleń

⁶⁰z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej

sposobu zagospodarowania zielenią, w tym m.in. wskazanie stref zieleni oraz ustalenie zachowania i ochrony istniejących drzew i krzewów⁶¹;

- osiągnięcia dobrego stanu klimatu akustycznego, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – dla terenu **MW** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, dla terenów **MN** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla terenów **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, w przypadku lokalizacji zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej – zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub terenów domów opieki społecznej, zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych standardach akustycznych w środowisku, dopuszczenie stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, na terenach dróg wewnętrznych dopuszczenie stosowania technicznych elementów uspokojenia ruchu, dopuszczenie – na terenach komunikacji – lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem elementów układu drogowego;
- racjonalnego korzystania z zasobów wodnych, ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające m.in.: w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych (z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych) – zachowanie i ochronę istniejących wód powierzchniowych, miejsc naturalnej retencji, cieków i rowów jako otwartych⁶², lokalizację obiektów i urządzeń takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany oraz zbiorniki retencyjne, uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z lokalizacji w granicach głównego czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych – Dolina Kopalna Wielkopolska, określające minimalny udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach działki budowlanej, zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci;
- poprawy jakości wody, rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie infrastruktury technicznej, uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej, lokalizację obiektów i urządzeń takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany oraz zbiorniki retencyjne;
- ochrony gleb, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej jaki musi zostać zachowany w granicach działek budowlanych oraz maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej (dla terenów **MN**, **MN/U**, **MW**, **E**, **G**), zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, ustalenie lokalizacji stref zieleni (na terenie **MW** i **2MN**), w obrębie których ustala się zagospodarowanie co najmniej 60% powierzchni zielenią, w tym drzewami i krzewami;
- ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz tworzenia sieci obszarów chronionych, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: lokalizację na terenie **MW** stref zieleni (w obrębie których ustala się zagospodarowanie co najmniej 60% powierzchni zielenią, w tym drzewami i krzewami), zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, zachowanie i ochronę istniejących drzew i krzewów⁶³, zachowanie i ochronę drzew chronionych planem (wskazanych na rysunku planu), określenie minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej, jakie muszą zostać utrzymane w granicach działki budowlanej, adaptację istniejącej zieleni wysokiej w ramach kształtowania zieleni w strefie zieleni (wskazanej na rysunku planu) na terenie **2MN**, zachowanie i ochronę istniejących wód powierzchniowych, miejsc naturalnej retencji, cieków i rowów jako otwartych (z dopuszczeniem robót budowlanych).

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej, jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym podstawę przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz

⁶¹ z uwzględnieniem pozostałych ustaleń

⁶² z dopuszczeniem robót budowlanych

⁶³ z uwzględnieniem pozostałych ustaleń

zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCW brano pod uwagę aktualny stan JCW w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla JCW będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ze względu na istotne różnice między naturalnymi oraz silnie zmienionymi i sztucznymi częściami wód, zróżnicowano cele środowiskowe wymagane do osiągnięcia dla poszczególnych rodzajów wód. W przypadku naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a w przypadku wód silnie zmienionych i sztucznych – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału wymagane jest jednocześnie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

W kontekście przedmiotowego projektu mpzp istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych przede wszystkim dla JCWP Kopel od Głuszynki do ujścia (kod PLRW600020185749). W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021 wspomniana JCWP została wskazana jako naturalna część wód (NAT) o złym stanie, zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych – dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Analizując wpływ realizacji ustaleń omawianego projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu na osiągnięcie celów środowiskowych dla wspomnianych JCWP nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania w tym zakresie – pod warunkiem przestrzegania ustaleń omawianego projektu mpzp oraz obowiązujących przepisów prawa, jak również stosowania rozwiązań najbardziej korzystnych z punktu widzenia ochrony środowiska. Wśród wprowadzonych do projektu mpzp zapisów, których docelowa realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu wskazanych powyżej celów środowiskowych, wymienić należy ustalenie powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń służących retencji (takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne), jak również wprowadzenie zapisów odnoszących się do sposobu kształtowania zieleni w granicach obszaru opracowania (opisanych w sposób szczegółowy w pozostałych rozdziałach prognozy).

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym, należy uznać, że zostały one uwzględnione w projekcie planu poprzez wprowadzenie stosowanych zapisów projektu mpzp.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zgodnie z ustaleniami projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu, zmiany w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów – których realizacja związana będzie z wystąpieniem istotnych, niekorzystnych oddziaływań w odniesieniu do powierzchni ziemi i warunków gruntowych – dotyczyć będą niezagospodarowanych dotąd działek budowlanych, przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (lub mieszkaniowo-usługowej). W przypadku terenów trwale zainwestowanych, dla których nie przewiduje się wprowadzenia znaczących zmian w sposobie ich zagospodarowania (np. terenu **MW** czy też znacznej części terenów **1-2MN/U**), skala występowania ewentualnych, niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi oraz grunty będzie miała ograniczony zasięg i nie wpłynie na pojawienie się istotnych zmian w środowisku.

Realizacja przewidzianej zgodnie z ustaleniami projektu planu zabudowy (głównie w ramach kontynuacji lub uzupełnienia istniejącego zainwestowania w granicach obszaru projektu planu), związana będzie z koniecznością dokonania zmian w dotychczasowym ukształtowaniu terenu oraz właściwościach podłoża – w obrębie niezabudowanych dotąd działek. Niezbędne do przeprowadzenia przy tego rodzaju inwestycjach prace budowlane, związane m.in. z wykonaniem wykopów, przemieszczeniem znacznych ilości mas ziemnych, wprowadzeniem do profilu glebowego elementów konstrukcyjnych obiektów budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów, wpływających na zmianę dotychczasowych właściwości podłoża, stanowiąc będą przyczynę występowania niekorzystnych zjawisk w odniesieniu do powierzchni ziemi oraz lokalnych warunków gruntowych. Wśród najbardziej istotnych zjawisk, jakie wystąpią w wyniku wprowadzanych zmian, należy wskazać zwiększenie trwałego uszczelnienia powierzchni ziemi oraz usunięcie wierzchniej warstwy gleby w obrębie powierzchni przeznaczonych bezpośrednio pod posadowienie projektowanych budynków. Skala przekształceń uzależniona będzie głównie od ostatecznej powierzchni projektowanej zabudowy, realizacji kondygnacji podziemnych (oraz ich liczby), jak również stopnia dotychczasowych przekształceń w tym zakresie.

Zasięg bezpośredniego, negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi obejmować będzie powierzchnie przeznaczone pod lokalizację budynków oraz część terenów bezpośrednio do nich przylegających. Krótkotrwałe zmiany w lokalnych warunkach gruntowych mogą pojawiać się także w konsekwencji składowania materiałów budowlanych oraz wykorzystywania części powierzchni na potrzeby zapewnienia dojazdu pojazdów – również poza terenami przeznaczonymi bezpośrednio pod lokalizację zabudowy. Należy natomiast zauważyć, że oddziaływania te będą dotyczyły jedynie etapu realizacji poszczególnych inwestycji, a ich skutki będą w znacznej mierze odwracalne.

Analizując ustalenia omawianego projektu mpzp prognozuje się, że wspomniane powyżej zjawiska dotyczyć będą przede wszystkim realizacji projektowanych inwestycji budowlanych na niezabudowanych dotąd działkach położonych w granicach terenów **1-3MN**. Wolne od zabudowy działki, w obrębie których możliwe będzie zrealizowanie pojedynczych inwestycji, zlokalizowane są także w granicach terenów **1MN/U** i **2MN/U**. W przypadku terenu **3MN/U** ewentualne oddziaływania wystąpią w przypadku realizacji projektowanej zabudowy w miejscu funkcjonujących tu dotychczas garaży naziemnych.

Niewielkie zmiany w zakresie powierzchni ziemi i warunków gruntowych wystąpić mogą również w obrębie projektowanych terenów dróg wewnętrznych, jakie zostały wskazane w granicach projektu mpzp – terenów **2-3KDW**. Budowa nowych szlaków komunikacyjnych wymaga trwałego uszczelnienia powierzchni oraz zastosowania materiałów budowlanych zmieniających właściwości podłoża (wprowadzenie warstw kruszyw naturalnych oraz nieprzepuszczalnych warstw bitumicznych), co w większości przypadków prowadzi do znaczących przekształceń. Ponadto, budowa, przebudowa lub rozbudowa dróg, wymagać może zastosowania sprzętu budowlanego, umożliwiającego utwardzenie powierzchni.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża w pewnym stopniu wystąpić mogą także na skutek przeprowadzenia dopuszczonych w planie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Realizacja tego rodzaju inwestycji może skutkować lokalnym i czasowym przekształceniem powierzchni ziemi, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów sieci infrastruktury. Prognozuje się jednak, że z uwagi na niewielką skalę, zjawiska te nie będą jednak odgrywać znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych.

Mając na uwadze ryzyko wystąpienia niekorzystnych zmian w odniesieniu do powierzchni ziemi i warunków gruntowych – wynikających z możliwości lokalizacji na obszarze opracowania nowej zabudowy oraz inwestycji jej towarzyszących – niezbędne było wprowadzenie do projektu planu ustaleń, których respektowanie pozwoli ograniczyć zasięg i natężenie opisanych powyżej zjawisk.

Do projektu planu przede wszystkim wprowadzono zapisy ustalające maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej na terenach, na których jej realizacja została umożliwiona. Powierzchnia ta – w zależności od przeznaczenia terenu oraz planowanej zabudowy – wynosi od 25% dla zabudowy wolno stojącej na terenach **MN** do 45% dla terenów **MN/U**. Należy zauważyć, że w przypadku zabudowanych (obecnie) w najmniejszym stopniu terenów **1-3MN**, przewiduje się realizację zabudowy o najmniejszej intensywności – o maksymalnej powierzchni zabudowy nie przekraczającej 25% powierzchni działki w przypadku zabudowy wolno stojącej (30% w przypadku zabudowy bliźniaczej) oraz udziale powierzchni biologicznie czynnej stanowiącym nie mniej niż 60% powierzchni działki budowlanej (55% w przypadku zabudowy bliźniaczej). Utrzymanie tak wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, przy jednoczesnym respektowaniu zapisu ustalającego zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, a także zachowanie i ochronę istniejących drzew i krzewów⁶⁴, pozwoli zapobiec intensywnym przekształceniom terenów zabudowy zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów strukturalnego klina zieleni.

W celu ograniczenia możliwości nadmiernej i zbyt intensywnej zabudowy terenów znajdujących się w granicach obszaru opracowania określono również minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych – wynoszącą w przypadku terenów **MN** i **MN/U** nie mniej niż 500 lub 600 m² oraz nie mniej niż 1200 m² w przypadku terenu **MW** – oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (od 25% do 60% powierzchni działki budowlanej), który pozwoli na zachowanie minimalnych warunków zdolności biologicznych w obrębie terenów. Ograniczeniu zasięgu przekształceń związanych z realizacją zabudowy służyć będzie jednocześnie ustalenie przebiegu maksymalnych nieprzekraczalnych linii zabudowy.

Zmniejszeniu skali przekształceń powierzchni i warunków gruntowych w granicach poszczególnych terenów służyć będzie jednocześnie respektowanie zapisów projektu planu ustalających lokalizację stref zieleni – na terenie **MW** oraz na terenie **2MN**. Zachowanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania porośniętych zielenią terenów niewątpliwie będzie sprzyjać zminimalizowaniu ryzyka wystąpienia znaczących przekształceń

⁶⁴ z dopuszczeniem usunięcia w przypadku kolizji z planowaną lub istniejącą infrastrukturą techniczną i zabudową, z jednoczesnym wymogiem przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu

powierzchni oraz przyczyni się do utrzymania dotychczasowych właściwości fizycznych i chemicznych występujących tu gruntów.

Podsumowując, omawiany projekt mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu przewiduje możliwość wprowadzenia zmian w zakresie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania znacznej części niezabudowanych terenów. Nowe inwestycje, których realizację dopuszcza przedmiotowy projekt planu, niewątpliwie przyczynią się do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe, stąd też konieczna będzie pełna i docelowa realizacja zapisów ograniczających skalę zabudowy oraz wymagających zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnych.

6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Realizacja inwestycji, których lokalizacja została dopuszczona na obszarze objętym granicami projektu mpzp, może stanowić przyczynę pojawienia się negatywnych oddziaływań w odniesieniu do lokalnych zasobów wód podziemnych i powierzchniowych. Ich wystąpienie związane będzie przede wszystkim z koniecznością przeprowadzenia prac budowlanych, niezbędnych do zrealizowania projektowanej zabudowy, realizacji projektowanych dróg wewnętrznych oraz budowy i modernizacji sieci infrastruktury technicznej.

Zrealizowanie nowych elementów zagospodarowania wymagać będzie ingerencji w powierzchnię i warunki gruntowe, wpływając potencjalnie na kształtowanie lokalnych warunków wodnych. Zwiększanie powierzchni zabudowy związane jest ze wzrostem udziału powierzchni trwale uszczelnionych oraz pojawieniem się nowych obiektów, których funkcjonowanie przyczynia się do wzrostu ilości generowanych na danym obszarze ścieków. Skutkiem realizacji tego rodzaju inwestycji jest zatem ograniczenie powierzchni umożliwiającej swobodną infiltrację wód opadowych i roztopowych, przyspieszenie tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych oraz zwiększenie ryzyka potencjalnego zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego na skutek prowadzenia niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej. W przypadku realizacji zabudowy (a w szczególności kondygnacji podziemnych) na terenach charakteryzujących się płytszym występowaniem wód gruntowych, możliwe jest także wystąpienie zjawisk wpływających niekorzystnie na utrzymanie dotychczasowego poziomu ich występowania. Konsekwencją braku przestrzegania zasad prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, jak również niewłaściwego sposobu prowadzenia prac budowlanych, może być zatem zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych, a także obniżenie poziomu zalegania wód gruntowych.

Analizując założenia omawianego w prognozie projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu wskazać można na negatywne zmiany związane ze wzrostem udziału powierzchni trwale zabudowanych (uniemożliwiających jednocześnie infiltrację wód), jakie dotyczyć będą realizacji inwestycji w granicach częściowo zabudowanych terenów **1-2MN/U** (głównie w granicach pojedynczych działek), realizacji projektowanej zabudowy w miejscu funkcjonujących obecnie garaży (na terenie **3MN/U**), a także nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach **MN** – głównie w obrębie powierzchni użytkowanych obecnie rolniczo. Zrealizowanie zabudowy w obrębie powierzchni nieuszczelnionych będzie przyczyną zmniejszenia udziału powierzchni umożliwiających swobodną infiltrację wód opadowych i roztopowych do gruntu, wpływając tym samym w sposób pośredni na zmniejszenie stopnia zasilania wód podziemnych.

Negatywne oddziaływania o lokalnym i czasowym charakterze mogą wystąpić także na etapie prowadzenia robót budowlanych, obejmujących między innymi konieczność wykonania wykopów oraz umieszczenia w podłożu elementów obniżających przepuszczalność gruntu. Prowadzenie tego rodzaju prac może wiązać się z czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych, a także lokalnym ograniczeniem zdolności infiltracyjnych. Zmiany te będą miały charakter krótkotrwały i najprawdopodobniej ustąpią po zaprzestaniu prowadzenia działań w tym zakresie, niemniej, ryzyko ich wystąpienia jest dość duże szczególnie w przypadku realizacji inwestycji w kondygnacjach podziemnych⁶⁵. Dla ich ograniczenia konieczne będzie podejmowanie szeregu działań ograniczających ryzyko zanieczyszczenia gruntu oraz wód podziemnych na etapie prowadzenia robót budowlanych, co jednak wykracza poza zakres ustaleń projektu planu miejscowego.

Wprowadzenie do projektu mpzp ustaleń, których realizacja pozwoli na zmniejszenie skali niekorzystnych oddziaływań w odniesieniu do lokalnych zasobów wód, było w przypadku analizowanego obszaru szczególnie ważne, przede wszystkim z uwagi na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie cennych przyrodniczo terenów zlokalizowanych w zasięgu doliny Kopla (Głuszynki), jak również obecność elementów funkcjonującego niegdyś na tych terenach systemu melioracyjnego (suchy rów zlokalizowany w części południowej). Mając na uwadze powyższe, dla całego obszaru projektu mpzp ustalono zachowanie istniejących wód powierzchniowych, miejsc naturalnej retencji oraz cieków i rowów jako otwartych (z dopuszczeniem robót

⁶⁵ zapisy projektu mpzp dopuszczają lokalizację kondygnacji podziemnych, z wyjątkiem stref zieleni wskazanych na rysunku planu

budowlanych). Możliwie ograniczenie ewentualnych przekształceń w tym zakresie sprzyjać będzie zachowaniu lokalnych warunków wodnych, co ma szczególnie istotne znaczenie w kontekście ochrony wód powierzchniowych w zasięgu całej doliny Kopla (Głuszynki).

Dla zminimalizowania skali ewentualnych niekorzystnych oddziaływań na wody, jakie mogą wystąpić w konsekwencji realizacji nowej zabudowy, do projektu planu wprowadzono szczegółowe zapisy określające minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych, maksymalną powierzchnię ich zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w obrębie działki budowlanej. Mając na uwadze specyfikę znacznej części analizowanego obszaru (tereny zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie strukturalnego klina zieleni, w obrębie doliny Kopla (Głuszynki), w odniesieniu do zajmujących największą powierzchnię terenów **MN** wprowadzono wymóg zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej – nie mniej niż 60% powierzchni działki budowlanej w przypadku zabudowy wolno stojącej oraz nie mniej niż 55% w przypadku zabudowy bliźniaczej – uniemożliwiając tym samym zbyt intensywne zagospodarowanie tych terenów w przyszłości. W przypadku trwale zainwestowanego terenu **MW** oraz częściowo zainwestowanych terenów **MN/U** określony w projekcie mpzp minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej jest znacznie niższy (odpowiednio 40% dla **MN/U** oraz 25% dla **MW**), niemniej gwarantuje pozostawienie części powierzchni wolnych od utwardzenia. Realizacja tych ustaleń pozwoli zapobiec sytuacji, w której na skutek nadmiernego uszczelnienia powierzchni ziemi oraz ograniczenia udziału powierzchni umożliwiających swobodną infiltrację wód, wystąpiłoby zjawisko drastycznego ograniczenia zasilania wód powierzchniowych i podziemnych wodami opadowymi i roztopowymi, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do pogłębienia problemów związanych z obniżeniem poziomu występowania zwierciadła wód gruntowych.

Wprowadzenie rozwiązań, których realizacja ograniczać będzie ryzyko pogłębienia problemów związanych z uszczelnieniem terenów oraz wyeliminowaniem możliwości retencji opadów w miejscu ich powstania, było niezwykle istotne również z uwagi na nasilające się w ostatnich latach zjawiska związane ze zmianami klimatycznymi, w tym występującymi coraz częściej zjawiskami ekstremalnymi (np. deszcze nawalne, długotrwałe okresy suszy). Możliwie maksymalne zachowanie powierzchni przepuszczalnych dla wód opadowych jest jednym z najbardziej istotnych działań planistycznych służących adaptacji do zmian klimatu w obrębie zurbanizowanych obszarów miejskich.

Wśród rozwiązań sprzyjających utrzymaniu zdolności retencyjnej terenów wskazać należy także ustalenie zagospodarowania zieleni wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia oraz ustalenie lokalizacji i sposobu zagospodarowania stref zieleni w zasięgu terenów **MW** oraz **2MN**. Utrzymanie powierzchni zagospodarowanych zielenią, a w szczególności zielenią wysoką, sprzyjać będzie ograniczeniu tempa spływu powierzchniowego oraz przynajmniej częściowemu zatrzymaniu wód opadowych i roztopowych w granicach analizowanego obszaru. Ponadto, projekt planu – w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych – ustala zachowanie i ochronę istniejących wód powierzchniowych, miejsc naturalnej retencji, cieków i rowów (z dopuszczeniem robót budowlanych), a także lokalizację obiektów i urządzeń takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany oraz zbiorniki retencyjne. Wprowadzenie tego rodzaju zapisów pozwoli na zastosowanie możliwie optymalnych rozwiązań pozwalających na retencję wód opadowych i roztopowych, uwzględniających możliwości terenowe, charakter zabudowy, lokalne uwarunkowania gruntowo-wodne itd.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń przedmiotowego projektu planu nie będzie niosła za sobą ryzyka pogorszenia jakości lokalnych zasobów wód podziemnych na skutek niewłaściwego sposobu postępowania z wytworzonymi na obszarze opracowania ściekami. Funkcjonująca tu zabudowa posiada obecnie dostęp do sieci infrastruktury technicznej (w tym sieci kanalizacji sanitarnej), a zapisy przedmiotowego projektu mpzp ustalają powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury w granicy planu oraz dopuszczenie prowadzenia robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Zgodnie z brzmieniem zapisów konieczne jest także uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej. Prognozuje się, że ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych na skutek niewłaściwego sposobu prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej jest znikome, a do ewentualnego zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego może dojść wyłącznie w sytuacjach awaryjnych, związanych z utratą szczelności instalacji. Wprowadzone do projektu mpzp zapisy w zakresie sieci infrastruktury technicznej zapewniają jednocześnie właściwe warunki zaopatrzenia w wodę (zabudowa zlokalizowana na obszarze opracowania zaopatrywana jest w wodę z istniejącej sieci wodociągowej). Rozwiązania te są szczególnie istotne w kontekście położenia przedmiotowego obszaru w zasięgu granic

Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 – Dolina Kopalna Wielkopolska, na co wskazują także zapisy projektu mpzp.

Reasumując, ustalenia projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu przewidują możliwość zrealizowania nowych inwestycji, które mogą stanowić potencjalną przyczynę wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie zasobów i jakości wód, jednakże pełna i docelowa realizacja zapisów projektu mpzp, pozwoli na zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań w możliwie maksymalnym stopniu. Warunkiem niezbędnym dla ograniczenia zmian warunków wodnych będzie jednocześnie respektowanie obowiązujących przepisów prawa i realizowanie poszczególnych inwestycji z uwzględnieniem konieczności ochrony i zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem na każdym etapie prowadzonych prac.

6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Z uwagi na brak obecności w granicach analizowanego obszaru udokumentowanych i zarejestrowanych złóż zasobów naturalnych⁶⁶, jak również charakter ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań wpływających w sposób znacząco negatywny na kształtowanie zasobów naturalnych, wynikających z realizacji ustaleń przedmiotowego projektu planu.

6.4. Oddziaływanie na szatę roślinną

Jak już wielokrotnie wspomniano, omawiany projekt mpzp przewiduje realizację nowych inwestycji budowlanych, obejmujących przede wszystkim lokalizację projektowanej zabudowy na niezainwestowanych dotąd działkach (użytkowanych obecnie rolniczo), zlokalizowanych w południowej części analizowanego obszaru.

Uwzględniając aktualny i docelowy sposób zagospodarowania poszczególnych terenów można przyjąć, że niekorzystne oddziaływania na kształtowanie lokalnej szaty roślinnej (związane z realizacją ustaleń projektu mpzp), dotyczyć będą przede wszystkim realizacji nowej zabudowy na terenach **MN** oraz realizacji projektowanych dróg wewnętrznych **2-3KDW**. Prognozuje się, że w przypadku pozostałych inwestycji, w tym m.in. realizacji projektowanej zabudowy na terenach **MN/U**, zjawiska związane z usunięciem roślinności będą miały znacznie mniejszy zasięg, głównie z uwagi na skalę dotychczasowego przekształcenia terenów, a także specyfikę występującej tu roślinności. W przypadku inwestycji związanych z rozbudową, przebudową i modernizacją sieci infrastruktury technicznej, zjawiska mające niekorzystny wpływ na szatę roślinną będą miały znikomy wpływ na kształtowanie szaty roślinnej całego analizowanego obszaru. Wystąpienia istotnych, niekorzystnych oddziaływań nie przewiduje się również w przypadku terenów obecnie trwale zainwestowanych.

Niekorzystne oddziaływania na szatę roślinną związane będą przede wszystkim z koniecznością usunięcia zieleni w zasięgu powierzchni przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację nowych budynków oraz trwałym uszczelnieniem tych powierzchni, wykluczającym rozwój roślinności w przyszłości. Należy natomiast podkreślić, że nowa zabudowa pojawi się przede wszystkim w zasięgu terenów użytkowanych dotąd rolniczo, charakteryzujących się występowaniem monokultur roślin uprawnych oraz towarzyszącej im nielicznie roślinności segetalnej. Negatywne oddziaływania na lokalną roślinność nie będą zatem związane ze zniszczeniem siedlisk charakteryzujących się szczególnymi walorami przyrodniczymi, w tym siedlisk rzadkich lub podlegających ochronie. Stąd też ich wpływ na kształtowanie różnorodności lokalnej flory ocenia się jako niewielki.

Niemniej, mając na uwadze konieczność maksymalnego utrzymania zieleni, do projektu mpzp wprowadzono szereg zapisów odnoszących się do sposobu zagospodarowania zieleni powierzchni w zasięgu terenów przeznaczonych pod zabudowę. Za szczególnie istotne uznać należy zapisy ustalające wymóg zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach działki budowlanej oraz zagospodarowanie zieleni wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia. W przypadku terenów **MN** wskazano na konieczność zachowania nie mniej niż 55-60%⁶⁷ powierzchni działki jako powierzchni biologicznie czynnej, a w przypadku zainwestowanych w znacznie większym stopniu terenów **MN/U** – nie mniej niż 40% powierzchni działki. Ponadto, w granicach terenu **MW** oraz **2MN** wskazano lokalizację stref zieleni, w zasięgu których ustala się zachowanie i ochronę istniejącej zieleni. Strefy te obejmują powierzchnie porośnięte obecnie m.in. roślinnością wysoką, w tym drzewami i krzewami o dużych walorach estetycznych (na terenie **MW**) oraz skupiskami drzew i krzewów występujących na terenach charakteryzujących się większą wilgotnością (na terenie **2MN**). Ze względu na odmienny charakter występującej w strefach roślinności zróżnicowano zapisy określające

⁶⁶ geoportal.pgi.gov.pl

⁶⁷ 55% w przypadku zabudowy bliźniaczej oraz 60% w przypadku zabudowy wolno stojącej

sposób zagospodarowania stref, wskazując na konieczność zagospodarowania zielenią co najmniej 60% powierzchni strefy wskazanej w granicy terenu **MW**⁶⁸ oraz adaptację istniejącej zieleni wysokiej w ramach kształtowania zieleni w strefie na terenie **2MN**. Działania te zapewnią utrzymanie największych enklaw zieleni, których obecność wpływa korzystnie na utrzymanie minimalnej różnorodności tutejszej flory. Podkreślenia wymaga jednocześnie fakt, że wskazane w projekcie mpzp maksymalne nieprzekraczalne linie zabudowy (w zasięgu których możliwe będzie lokalizowanie projektowanej zabudowy) w zasięgu terenów **MN**, **MN/U** i **MW** zostały wyznaczone w sposób minimalizujący kolizje z występującą na przedmiotowym obszarze zielenią wysoką.

Prognozuje się, że respektowanie wspomnianych powyżej ustaleń, przy jednoczesnej realizacji zapisów wymagających zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, zachowania i ochrony wskazanych na rysunku drzew chronionych planem (na terenie **4KDW**) oraz zachowania i ochrony istniejących drzew, z dopuszczeniem ich usunięcia w przypadku kolizji z planowaną lub istniejącą infrastrukturą techniczną i zabudową (z jednoczesnym wymogiem ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu), pozwoli ograniczyć zasięg negatywnych oddziaływań związanych z realizacją projektowanych inwestycji, a w przypadkach, gdy usunięcie roślinności będzie konieczne, pozwoli na częściowe zrekompensowanie poniesionych strat. Należy natomiast pamiętać, że dla ochrony rosnących w sąsiedztwie budynków drzew równie istotne będzie stosowanie przy realizacji inwestycji rozwiązań najbardziej optymalnych w kontekście ochrony środowiska, uwzględniających konieczność ograniczenia przekształceń powierzchni ziemi i warunków gruntowo-wodnych w bezpośrednim sąsiedztwie drzew.

Reasumując, realizacja części ustaleń omawianego projektu planu może skutkować pojawieniem się negatywnych oddziaływań na występującą tu dotychczas roślinność. Prognozuje się natomiast, że z uwagi na specyfikę terenów, których dotyczyć będą prognozowane oddziaływania (głównie powierzchnie zajmowane przez monokultury roślin uprawnych), jak również szczegółowość wprowadzonych do projektu mpzp ustaleń odnoszących się do ochrony i kształtowania zieleni, zjawiska te nie będą miały znacząco negatywnego charakteru – w odniesieniu do kształtowania szaty roślinnej na całym analizowanym obszarze.

6.5. Oddziaływanie na zwierzęta

Prognozuje się, że realizacja zapisów projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu będzie stanowić przyczynę wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na przedstawicieli lokalnej fauny, jednakże skala oraz charakter przewidywanych oddziaływań nie powinien spowodować znaczących, negatywnych zmian w zakresie ich różnorodności gatunkowej.

Zjawiska wpływające niekorzystnie na występujące tu zwierzęta związane będą przede wszystkim ze zmniejszeniem dotychczasowej powierzchni siedlisk oraz ograniczeniem dostępności do bazy pokarmowej, będącym konsekwencją trwałego uszczelnienia części powierzchni ziemi oraz czasowego ograniczenia powierzchni dostępnych dla zwierząt (zniszczenie pokrywy roślinnej i wierzchniej warstwy gleby na skutek prowadzonych prac budowlanych – głównie w granicach niezbudowanych dotąd działek). Czynnikiem powodującym czasowe i lokalne zmniejszenie różnorodności zwierząt pojawiających się na omawianym obszarze może być również wzrost natężenia hałasu, generowanego na skutek pracy maszyn budowlanych i transportu materiałów budowlanych (płoszenie zwierząt). Wystąpienie tych zjawisk nie powinno mieć jednak długofalowego wpływu na kształtowanie różnorodności przedstawicieli fauny, przede wszystkim z uwagi na ograniczony czasowo charakter wspomnianych zjawisk.

Realizacja projektowanej zabudowy może prowadzić natomiast do pogłębienia problemów związanych z ograniczaniem możliwości migracji zwierząt w obrębie terenów dotąd niezagospodarowanych. Pojawienie się nowych budynków, jak również ogrodzenie poszczególnych działek budowlanych, niewątpliwie zmniejszy możliwość swobodnego przemieszczania się większych gatunków zwierząt, widywanych w rejonie obszaru opracowania. Pomimo, iż przedmiotowy obszar nie obejmuje szczególnie atrakcyjnych dla zwierząt siedlisk oraz terenów pełniących rolę istotnych szlaków migracji, realizacja zapisów omawianego projektu mpzp spowoduje pojawienie się nowych ograniczeń w zakresie możliwości przemieszczania się zwierząt w zasięgu terenów przylegających do obszaru południowo-wschodniego klina zieleni. Działania te nie będą miały natomiast wpływu na ograniczenie możliwości przemieszczania się zwierząt migrujących w obrębie terenów współtworzących obszar południowo-wschodniego klina zieleni.

Realizacja nowych zamierzeń inwestycyjnych związana będzie również z procesem stopniowego wypierania gatunków zwierząt, typowych dla terenów użytkowanych rolniczo. Na terenach tych najprawdopodobniej pojawią się gatunki typowe dla terenów osiedli mieszkaniowych, zajmujące powierzchnie

⁶⁸ zgodnie z zapisami projektu planu w strefach tych umożliwia się także lokalizację dojazdów, ciągów pieszych lub rowerowych, obiektów małej architektury oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych

zasiedlane dotąd przez gatunki związane z funkcjonowaniem terenów rolniczych. Uwzględniając bezpośrednie sąsiedztwo użytkowanych rolniczo terenów położonych w zasięgu klina zieleni można natomiast przypuszczać, że gatunki zwierząt związane z krajobrazem rolniczym pojawiać się będą na obszarze mpzp również w przyszłości (pomimo braku funkcjonowania tego rodzaju siedlisk w granicach obszaru projektu planu).

Pomimo stosunkowo niewielkiej skali prognozowanych niekorzystnych oddziaływań na tutejszą faunę, do projektu mpzp wprowadzono szereg rozwiązań, których zastosowanie służyć będzie zmniejszeniu skali zjawisk, będących następstwem realizacji w granicach przedmiotowego obszaru nowych inwestycji budowlanych. Wśród rozwiązań wpływających na zminimalizowanie negatywnych oddziaływań na terenach przeznaczonych pod zabudowę należy wskazać natomiast ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych działek budowlanych (nie mniej niż 55% lub 60% powierzchni działki budowlanej dla terenów **MN** oraz nie mniej niż 40% dla terenów **MN/U**), ograniczenie maksymalnej powierzchni zabudowy, jak również wskazanie przebiegu maksymalnych nieprzekraczalnych linii zabudowy. Docelowe i pełne zrealizowanie wspomnianych ustaleń zapobiegnie zbyt intensywnej zabudowie poszczególnych działek budowlanych, ograniczając jednocześnie możliwość trwałego uszczelnienia znacznych połaci powierzchni dostępnych dotychczas dla zwierząt. Zakłada się jednocześnie, że zagospodarowanie zielenią znacznych powierzchni towarzyszących zabudowie jednorodzinnej (przydomowe ogrody), sprzyjać będzie wykształceniu atrakcyjnych siedlisk dla pospolitych gatunków zwierząt.

Szczególną uwagę należy zwrócić również na wskazanie lokalizacji stref zieleni w zasięgu terenów **MW** i **2MN**, w obrębie których ustala się zachowanie i ochronę istniejącej zieleni. Powierzchnie te – głównie z uwagi na obecność licznych drzew i krzewów – stanowią dość atrakcyjne siedliska dla występujących tu gatunków zwierząt (szczególnie zieleń porastająca strefę wskazaną w granicach terenu **2MN**), stąd też ustalenie takiego sposobu ich zagospodarowania i użytkowania, który wyklucza możliwość znaczących przekształceń warunków siedliskowych oraz powiększenia powierzchni trwale uszczelnionych, sprzyjać będzie ograniczeniu ryzyka zniszczenia najbardziej atrakcyjnych siedlisk.

W kontekście ograniczenia negatywnych oddziaływań na występujące tu zwierzęta pozytywnie ocenia się również ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, zachowania i ochrony drzew chronionych planem (wskazanych na rysunku planu) oraz zachowania i ochrony istniejących drzew i krzewów⁶⁹. Utrzymanie odpowiedniego udziału zieleni, a także zachowanie cennej zieleni wysokiej, przyczyni się w sposób bezpośredni do zachowania miejsc stanowiących przestrzeń życiową pospolitych gatunków zwierząt, jak również zapewnienia dostępności do bazy pokarmowej, czy też miejsc rozrodu (co jest szczególnie istotne w kontekście wielu gatunków ptaków).

W sposób pośredni ograniczeniu zmian w zakresie różnorodności gatunkowej przedstawicieli lokalnej fauny sprzyjać może realizacja zapisu ustalającego zachowanie i ochronę istniejących wód powierzchniowych, miejsc naturalnej retencji, cieków i rowów, jako otwartych⁷⁰. Działania te ograniczą możliwość zniszczenia funkcjonujących tu elementów systemu melioracyjnego (niewielki rów w części południowej, obecnie suchy), a także znaczącego przekształcenia powierzchni podmokłych, stanowiących potencjalne miejsce występowania gatunków zwierząt związanych z siedliskami wodnymi i wilgotnymi, w tym m.in. przedstawicieli płazów czy ptaków.

Podsumowując, prognozuje się, iż realizacja ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu przyczyni się do wystąpienia zjawisk wpływających niekorzystnie na przedstawicieli tutejszej fauny, jednakże ich wystąpienie nie powinno wpłynąć w sposób znaczący na zmianę ich różnorodności gatunkowej. Ponadto, realizacja szeregu wprowadzonych do projektu mpzp zapisów, pozwoli w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne skutki związane z realizacją projektowanej zabudowy oraz inwestycji jej towarzyszących.

6.6. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Ze względu na charakterystykę obszaru opracowania, dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w jego granicach, a także charakter występujących tu siedlisk, nie należy spodziewać się wystąpienia znacząco negatywnych zmian w zakresie kształtowania lokalnej różnorodności biologicznej, wynikających z realizacji nowych inwestycji, przewidzianych w projekcie mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu. Jak wspomniano wcześniej, analizowany obszar charakteryzuje się występowaniem siedlisk związanych z funkcjonowaniem osiedli mieszkaniowych (z przewagą zabudowy jednorodzinnej), a także rolniczym użytkowaniem części terenów (pola uprawne w części południowej). Na lokalną bioróżnorodność wpływa również bezpośrednie sąsiedztwo terenów strukturalnego klina zieleni, obejmujących m.in. tereny

⁶⁹z dopuszczeniem usunięcia w przypadku wystąpienia kolizji z planowaną lub istniejącą infrastrukturą techniczną i zabudową, z jednoczesnym wymogiem przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu

⁷⁰ z dopuszczeniem robót budowlanych

lasów, podmokłych łąk funkcjonujących w rejonie Kopla, czy też terenów użytkowanych rolniczo. Niemniej, w granicach obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu nie stwierdzono występowania siedlisk o szczególnej wartości przyrodniczej, obejmujących miejsca występowania rzadkich gatunków roślin i zwierząt (co nie wyklucza ich okresowego pojawiania się na obszarze projektu mpzp).

Niemniej, realizacja projektowanej zabudowy (głównie mieszkaniowej jednorodzinnej), a także projektowanych dróg wewnętrznych oraz sieci infrastruktury technicznej, będzie wpływać na kształtowanie lokalnej bioróżnorodności, szczególnie na etapie realizacji poszczególnych inwestycji. Prognozuje się, że niekorzystne oddziaływania dotyczyć będą przede wszystkim niezabudowanych dotąd działek, dla których projekt mpzp przewiduje możliwość realizacji nowej zabudowy (głównie na terenach **MN**). We wspomnianych powyżej przypadkach przewiduje się wystąpienie lokalnego zmniejszenia różnorodności biologicznej na skutek częściowego usunięcia szaty roślinnej, zniszczenia wierzchniej warstwy gleby oraz trwałego uszczelnienia części powierzchni, przeznaczonej bezpośrednio pod lokalizację budynków. Oddziaływania te towarzyszyć będą także pracom budowlanym prowadzonym na etapie realizacji poszczególnych inwestycji i obejmować będą również powierzchnie przylegające do miejsc lokalizacji zabudowy. W niewielkim stopniu niekorzystne oddziaływania na bioróżnorodność mogą wystąpić również na skutek realizacji inwestycji w zakresie realizacji elementów sieci infrastruktury technicznej, modernizacji i przebudowy istniejących dróg, a także realizacji projektowanych dróg wewnętrznych (**2-3KDW**). Z uwagi na skalę projektowanych inwestycji, jak również charakterystykę powierzchni, w zasięgu których będą realizowane (głównie tereny pól uprawnych), prognozuje się jednak, że oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i nie wpłyną w sposób znacząco negatywny na kształtowanie lokalnej bioróżnorodności.

Zmiany w zakresie różnorodności gatunkowej występujących tu organizmów mogą być związane ze zmianą dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania funkcjonujących w części południowej fragmentów pól uprawnych. W obrębie wspomnianych powierzchni docelowo pojawi się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wraz z towarzyszącą jej zielenią przydomową. Zmianie ulegnie zatem charakter występujących tu siedlisk – monokultury roślin uprawnych wraz z towarzyszącą im roślinnością segetalną zostaną zastąpione roślinnością typową dla przydomowych ogrodów. Sytuacja ta może prowadzić do stopniowego wypierania z obszaru opracowania gatunków związanych z terenami użytkowymi rolniczo oraz coraz większego udziału siedlisk i gatunków typowych dla terenów zabudowanych. Należy natomiast podkreślić, że bezpośrednie sąsiedztwo terenów południowo-wschodniego klina zieleni, obejmującego m.in. rozległe tereny użytkowane rolniczo, sprzyjać będzie pojawianiu się organizmów związanych z krajobrazem rolniczym również w przyszłości.

Uwzględniając konieczność ograniczenia skali przekształceń związanych z realizacją nowych inwestycji, do projektu planu wprowadzono szereg zapisów, których respektowanie pozwoli zmniejszyć skalę niekorzystnych dla środowiska zjawisk. Przede wszystkim, dla przeznaczonych pod lokalizację zabudowy terenów ustalono maksymalną powierzchnię zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (jaki musi zostać zachowany w obrębie działek budowlanych), co ograniczy możliwość wprowadzania zabudowy zbyt intensywnej oraz wymusi pozostawienie znacznych powierzchni dostępnych dla przedstawicieli lokalnej flory i fauny. Należy podkreślić, że w przypadku większości terenów wskazanych pod lokalizację nowej zabudowy (zainwestowane w najmniejszym stopniu tereny **MN**), projekt planu ustala wymóg zachowania większości powierzchni działki budowlanej jako powierzchni biologicznie czynnej (nie mniej niż 55-60% w zależności od formy zabudowy), co w połączeniu z ustaleniem zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia oraz zachowania i ochrony istniejących drzew i krzewów, gwarantuje zachowanie większości powierzchni jako powierzchni dostępnych dla przedstawicieli flory i fauny, zmniejszając jednocześnie skalę niekorzystnych zjawisk związanych z pojawieniem się powierzchni trwale uszczelnionych.

Wśród najbardziej korzystnych rozwiązań omawianego projektu mpzp, wskazać należy również ustalenie lokalizacji stref zieleni w granicach terenów **MW** i **2MN**. Ograniczenie możliwości istotnych przekształceń w ich zasięgu (linie zabudowy na terenach wyznaczono w sposób wykluczający lokalizację zabudowy w strefach zieleni), przy jednoczesnym respektowaniu zapisów ustalających sposób ich zagospodarowania, niewątpliwie sprzyjać będzie utrzymaniu występujących tu dotychczas siedlisk. Ograniczenie możliwości wprowadzania powierzchni trwale uszczelnionych, jak również utrzymanie istniejącej roślinności wysokiej będzie miało znaczący wpływ na zachowanie powierzchni mających istotne znaczenie dla kształtowania lokalnej bioróżnorodności.

Utrzymaniu lokalnej bioróżnorodności w sposób pośredni sprzyjać będzie również respektowanie zapisu ustalającego zachowanie i ochronę istniejących wód powierzchniowych, miejsc naturalnej retencji, cieków i rowów jako otwartych. Ewentualny brak tego rodzaju zapisów mógłby w przyszłości skutkować przekształceniem lub zniszczeniem siedlisk o specyficznych warunkach wilgotnościowych (w tym przede

wszystkim powierzchni w strefie zieleni na terenie **2MN**, w sąsiedztwie suchego rowu melioracyjnego), których obecność w sposób znaczący wpływa na zwiększenie różnorodności występujących na tym terenie organizmów.

Reasumując, realizacja inwestycji przewidzianych zgodnie z zapisami projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu może stanowić przyczynę wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej bioróżnorodności. Zakłada się natomiast, iż pełna i docelowa realizacja zapisów projektu mpzp pozwoli na możliwie maksymalne ograniczenie skali przewidywanych zmian, związanych ze zwiększeniem udziału terenów zabudowy w sąsiedztwie terenów współtworzących tereny południowo-wschodniego klina zieleni.

6.7. Oddziaływanie na ludzi

Realizacja ustaleń analizowanego w prognozie projektu mpzp skutkować będzie pojawieniem się czynników wpływających w różnorodny sposób na obecnych oraz przyszłych mieszkańców i użytkowników przedmiotowego obszaru. Wpływ realizacji zapisów projektu planu należy rozważać zarówno w wymiarze oddziaływań pozytywnych, jak i negatywnych. Sposób odbioru projektowanych przedsięwzięć i rozwiązań przestrzennych będzie uzależniony przede wszystkim od miejsca zamieszkania, stopnia zaspokojenia indywidualnych potrzeb poprzez realizowane inwestycje, a także stopień odczuwania uciążliwości występujących zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji nowej zabudowy.

Zakłada się, że niekorzystne oddziaływania na mieszkańców analizowanego obszaru (jak i terenów sąsiednich) związane będą przede wszystkim ze zjawiskami występującymi na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, obejmującymi m.in. czasowy i lokalny wzrost zapylenia (wykonywanie prac ziemnych i budowlanych), wzrost hałasu (związanego z pracą sprzętu budowlanego) oraz wzrost natężenia ruchu ciężkich pojazdów na terenach inwestycyjnych. Należy jednak zauważyć, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny, a ich wpływ na warunki życia mieszkańców analizowanego obszaru (jak i terenów sąsiednich) powinien ustać w momencie zakończenia realizacji poszczególnych inwestycji. Ponadto, wszelkie prace budowlane powinny być prowadzone w porze dziennej i nie powinny stanowić uciążliwości w godzinach nocnych.

Oddziaływania długofalowe, o zróżnicowanej intensywności i charakterystyce, związane będą natomiast z realizacją i funkcjonowaniem projektowanej zabudowy (głównie na terenach **MN**) oraz nieznacznym zwiększeniem ruchu kołowego w jej sąsiedztwie, związanym z koniecznością obsługi komunikacyjnej nowej zabudowy (na terenach projektowanych dróg **2-3KDW**). Zwiększenie zasięgu terenów wskazanych pod lokalizację zabudowy może stanowić czynnik powodujący dyskomfort w odczuciu mieszkańców działek sąsiednich, graniczących obecnie z terenami niezabudowanymi (głównie użytkowanymi rolniczo). Prognozuje się natomiast, że oddziaływania te – ze względu na skalę możliwych inwestycji – nie będą miały istotnego wpływu na realne pogorszenie warunków zamieszkania w rejonie obszaru opracowania.

Realizacja zapisów projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu może stanowić jednocześnie czynnik wpływający korzystnie na mieszkańców analizowanego obszaru. Jednoznaczne określenie docelowej funkcji poszczególnych terenów oraz umożliwienie realizacji zabudowy o szczegółowo ustalonych parametrach (uwzględniającej potrzeby właścicieli poszczególnych działek) w sposób respektujący sposób zagospodarowania i użytkowania terenów sąsiednich, a także docelowe określenie obsługi komunikacyjnej poszczególnych terenów, może wpłynąć na zapewnienie właściwych warunków zamieszkania i bezpieczeństwa mieszkańców analizowanego obszaru.

Należy jednocześnie zauważyć, że przedmiotowy projekt planu w sposób szczegółowy odnosi się również do występującej na obszarze opracowania zieleni, której obecność stanowi jeden z najważniejszych czynników stanowiących o komforcie zamieszkania. Przede wszystkim projekt planu wskazuje lokalizację stref zieleni towarzyszącej zabudowie, w tym zagospodarowanej zieleni towarzyszącej budynkom wielorodzinnym przy ul. Głuszyna (w zasięgu terenu **MW**) oraz enklawy zieleni wysokiej w południowej części analizowanego obszaru (w zasięgu projektowanego terenu **2MN**). Utrzymanie oraz zwiększenie atrakcyjności istniejących enklaw zieleni⁷¹, jak również możliwie maksymalne zachowanie rosnących na analizowanym obszarze drzew (w tym zachowanie i ochronę drzew chronionych planem), sprzyjać będzie utrzymaniu przestrzeni oddziałujących w sposób pozytywny na komfort zamieszkania. Zieleni pełni liczne funkcje społeczne (miejsce rekreacji, integracji, spędzania wolnego czasu), środowiskowe (wpływając m.in. na mikroklimat, zmniejszenie zanieczyszczenia, zmniejszenie temperatury) i estetyczne (wpływa na zwiększenie atrakcyjności przestrzeni itd.), stąd też jej ochrona oraz kształtowanie ma szczególnie korzystny wpływ na ludzi.

Dla zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców analizowanego obszaru, niezbędne było także podjęcie działań pozwalających na zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska

⁷¹ na terenie **MW** ustala się lokalizację strefy zieleni wraz z dojazdami, ciągami pieszymi lub rowerowymi, obiektami małej architektury oraz plenerowymi obiektami sportowo-rekreacyjnymi

przyrodniczego. Działania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony zdrowia mieszkańców miasta, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza i klimatu akustycznego) pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań i umieralności na skutek poszczególnych chorób. W kontekście ochrony zdrowia mieszkańców miasta nie mniej istotne jest podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie skali zmian klimatycznych. W związku z powyższym, konieczne było wprowadzanie takich ustaleń, których realizacja pozwoliłaby na zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska, a co za tym idzie pogorszenia jakości życia mieszkańców analizowanego obszaru (jak i terenów sąsiednich). Z uwagi na powyższe, do analizowanego projektu planu wprowadzono zapisy dotyczące między innymi:

- ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego – zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe (w dopuszczonych do stosowania indywidualnych systemach grzewczych), pośrednio również zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę (w przypadku terenów **MN** nie mniej niż 55-60% powierzchni działki), zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, zachowania i ochrony istniejących drzew na terenach **MW** i **MN** (w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu), zachowania i ochrony drzew chronionych planem (wskazanych na rysunku planu), zachowania i ochrony istniejących drzew i krzewów⁷², określenia sposobu zagospodarowania wskazanych stref zieleni;
- zasad kształtowania ładu przestrzennego;
- zasad kształtowania komfortu akustycznego – zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – dla terenu **MW** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, dla terenów **MN** jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla terenów **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, w przypadku lokalizacji zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub domów opieki społecznej – zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub terenów domów opieki społecznej, zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku.

Bezpośredni, korzystny wpływ na poprawę komfortu tutejszych mieszkańców będzie miała natomiast realizacja zapisów w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, dopuszczających m.in. prowadzenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego. W projekcie w sposób szczegółowy określono również parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów infrastruktury technicznej – elektroenergetyki (**1-2E**) oraz gazownictwa (**G**). Z punktu widzenia zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, istotne było jednocześnie wprowadzenie szczegółowych rozwiązań dotyczących docelowego kształtu układu komunikacyjnego, zapisów dotyczących wskazanych stref powiązań pieszych (na terenach **MW**, **2KDW** i **4KDW**), a także rozwiązań odnoszących się do zapewnienia stanowisk postojowych dla samochodów.

Wspomnieć można również, że na obszarze opracowania ograniczono możliwość lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby stanowić źródło uciążliwości w odczuciu mieszkańców terenów sąsiednich – zakazując lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁷³ oraz lokalizacji (na terenach **MN/U**) stacji paliw, myjni, lakierni oraz szpitali. Wyeliminowanie możliwości funkcjonowania tego rodzaju obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy o funkcji mieszkaniowej sprzyjać będzie zmniejszeniu ryzyka wystąpienia lokalnych konfliktów społecznych w przyszłości.

Reasumując, realizacja przewidzianych w projekcie mpzp inwestycji może w nieznacznym stopniu niekorzystnie wpływać na mieszkańców terenów zlokalizowanych w granicach analizowanego obszaru – przede wszystkim na etapie realizacji poszczególnych inwestycji – niemniej, pełna i docelowa realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp (przy jednoczesnym respektowaniu przepisów prawa w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska) pozwoli na utrzymanie odpowiedniego komfortu zamieszkania na obszarze projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu.

⁷² z dopuszczeniem usunięcia w przypadku kolizji z planowaną lub istniejącą infrastrukturą techniczną i zabudową, z jednoczesnym wymogiem przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu

⁷³ z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej

6.8. Oddziaływanie na krajobraz

Analizowany projekt mpzp, pomimo utrzymania dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania znacznej części zlokalizowanych w jego granicach terenów, przewiduje możliwość zrealizowania nowych inwestycji, wpływających na kształtowanie lokalnego krajobrazu (szczególnie w części południowej). Wśród najbardziej istotnych zmian, jakie przewiduje omawiany projekt mpzp, wskazać należy umożliwienie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w południowej części analizowanego obszaru (na terenach **2-3MN**), a także lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej na terenie zajmowanym obecnie przez zespół garaży (na terenie **3MN/U**).

W przypadku terenów zlokalizowanych wzdłuż ulicy Głuszyna, wyznaczającej północną granicę obszaru opracowania, projekt mpzp nie wprowadza ustaleń, których realizacja mogłaby w sposób istotny naruszyć walory krajobrazowe tej części analizowanego obszaru. Utrzymuje on dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (istniejące budynki wielorodzinne na terenie **MW**) wraz z towarzyszącą jej zielenią (wskazane na rysunku planu strefy zieleni), a także funkcjonującej tu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej, umożliwiając jednocześnie uzupełnienie istniejącego zainwestowania w obrębie niezabudowanych dotąd działek budowlanych (w zasięgu terenu **1MN/U**).

Zmian w lokalnym krajobrazie należy spodziewać się przede wszystkim w przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**1-3MN**), obejmujących zarówno pojedyncze, zainwestowane obecnie działki (zabudowa jednorodzinna), jak i niezabudowane dotąd fragmenty pól uprawnych. Zrealizowanie na tych terenach nowej zabudowy oraz towarzyszących im dróg wewnętrznych niewątpliwie przyczyni się do przekształcenia charakteru krajobrazu w tej części analizowanego obszaru. Stąd też, dla ograniczenia skali zmian w zakresie kształtowania walorów lokalnego krajobrazu, niezwykle ważne było wprowadzenie do projektu planu ustaleń określających zarówno sposób lokalizacji zabudowy, jak i jej parametry.

Pozytywnie ocenia się przede wszystkim ograniczenie maksymalnej powierzchni zabudowy, określenie minimalnej powierzchni nowo wydzielanej działki budowlanej, a także wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach działek budowlanych (do 60% dla terenów **MN** – w przypadku lokalizacji zabudowy wolno stojącej). Respektowanie tych ustaleń, w połączeniu z przestrzeganiem zapisów dotyczących wymogu lokalizacji zabudowy zgodnie z maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy (wyznaczonymi na rysunku planu)⁷⁴, wykluczy możliwość lokalizacji zabudowy w sposób chaotyczny, nie uwzględniający lokalnych uwarunkowań przestrzennych. Ponadto, w odniesieniu do wszystkich terenów zabudowy, projekt mpzp ustala maksymalną wysokość budynków, a w przypadku budynków w zabudowie bliźniaczej (na terenach **MN** i **MN/U**) wprowadza również wymóg stosowania jednakowej wysokości oraz jednolitej formy dachów dla budynków zlokalizowanych przy wspólnej granicy działki budowlanej. W tym miejscu należy dodać, że projekt planu dopuszcza zachowanie, przebudowę lub zmianę sposobu użytkowania istniejących obiektów usługowych, położonych poza wyznaczonymi liniami zabudowy na terenach **MW**, **1MN** oraz **1-2MN/U**.

Dla kształtowania walorów przestrzeni w granicach obszaru opracowania duże znaczenie będzie miało jednocześnie respektowanie ustaleń projektu mpzp odnoszących się do sposobu zagospodarowania zieleni. Należy podkreślić, iż określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych, jaki musi zostać zachowany w granicach działek budowlanych na terenach **MN**, przy jednoczesnym wprowadzeniu wymogu zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia oraz ustalenie zachowania i ochrony istniejących drzew i krzewów⁷⁵, pozwoli na ograniczenie skali zmian w zakresie sposobu zagospodarowania tych terenów. Pomimo wprowadzenia nowej zabudowy, tereny te będą charakteryzować się wysokim udziałem towarzyszącej zabudowie zieleni, wpisując się tym samym w ekstensywny charakter zabudowy funkcjonującej w tej części miasta.

W kontekście ograniczenia skali niekorzystnych oddziaływań na krajobraz wśród najistotniejszych rozwiązań wskazać należy również zapis ustalający lokalizację wskazanych na rysunku planu stref zieleni (w zasięgu których nie przewiduje się możliwości lokalizacji zabudowy), obejmujących większe enklawy zieleni zlokalizowane na terenie **MW** (głównie zieleń ozdobna towarzysząca budynkom wielorodzinnym) oraz **2MN** (większe skupisko drzew i krzewów oraz towarzyszącej im roślinności niskiej). Zgodnie z ustaleniami projektu mpzp, zachowaniu i ochronie podlegać będą także wskazane na rysunku planu drzewa chronione planem (w zasięgu terenu **4KDW**). Respektowanie tych ustaleń zagwarantuje utrzymanie większych skupisk

⁷⁴ z uwzględnieniem pozostałych zapisów w tym zakresie

⁷⁵z dopuszczeniem usunięcia w przypadku wystąpienia kolizji z planowaną lub istniejącą infrastrukturą techniczną i zabudową, z jednoczesnym wymogiem przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu

zieleni, a także pojedynczych drzew których obecność wpływa na kształtowanie krajobrazu w granicach analizowanego obszaru.

Zapisy projektu planu chronią przed istotną ingerencją w krajobraz omawianego obszaru również dzięki wprowadzeniu zapisów ograniczających lub uniemożliwiających lokalizację elementów dysharmonizujących lokalną przestrzeń. W tym zakresie ustalają zakaz nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, stanowisk postojowych dla samochodów we wskazanych na rysunku planu strefach zieleni, a także tymczasowych obiektów budowlanych (innych niż wymienione pozostałymi zapisami projektu mpzp). Ustalenia projektu mpzp dopuszczają natomiast możliwość lokalizacji elementów, których obecność nie wpływa w sposób znacząco negatywny na kształtowanie walorów lokalnego krajobrazu, w tym m.in. ciągów pieszych, rowerowych lub pieszo-rowerowych, dojazdów i dojazdów, stanowisk postojowych dla rowerów, urządzeń budowlanych, tablic informacyjnych oraz obiektów i sieci infrastruktury technicznej (z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń). Zgodnie z brzmieniem zapisów projektu planu możliwa jest także lokalizacja plenerowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych, boisk, placów zabaw, obiektów związanych z urządzeniem imprez okolicznościowych, ogródków gastronomicznych na terenach **MN/U**, wiat rowerowych, wiat przystankowych komunikacji zbiorowej oraz kiosków wbudowanych w wiaty przystankowe komunikacji zbiorowej.

W kontekście kształtowania lokalnego krajobrazu pozytywnie ocenić należy również wprowadzenie zapisu ustalającego wymóg nadania spójnego charakteru oświetleniu oraz nawierzchniom, w granicach poszczególnych terenów komunikacji. Działania te będą szczególnie istotne w przypadku realizacji projektowanych dróg wewnętrznych, których realizacja będzie niezbędna dla zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej projektowanej zabudowy.

Podsumowując, przewiduje się, że pełna i docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp w zakresie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenów oraz możliwości lokalizacji elementów wpływających na kształtowanie ładu przestrzennego, wpłynie na ograniczenie oddziaływań na kształtowanie lokalnych walorów krajobrazowych związanych z umożliwieniem realizacji nowych inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych na obszarze projektu mpzp.

6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Projekt planu „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania części terenów zlokalizowanych w jego granicach (głównie położonych wzdłuż ul. Głuszyna terenów **1-2MN/U** i **MW**), wskazując jednocześnie możliwość lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na niezabudowanych dotąd terenach położonych w części południowej (na terenach **1-3MN**). Zgodnie z projektem planu możliwe będzie także zrealizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej w południowo-wschodniej części omawianego obszaru, w miejscu funkcjonujących obecnie garaży naziemnych (na terenie **3MN/U**).

Analizowany projekt planu wyznacza przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**1-5MN**), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej (**1-3MN/U**), teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**MW**), a także towarzyszące tereny dróg wewnętrznych (**1-5KDW**), teren drogi publicznej **KD-Z** oraz tereny infrastruktury technicznej (gazownictwa – **G** oraz elektroenergetyki – **1-2E**). Spośród wymienionych powyżej terenów – na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁷⁶ oraz rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁷⁷ – ochroną akustyczną w środowisku zostały objęte tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **1-5MN**, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej **1-3MN/U** oraz teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW**.

W związku z powyższym, w projekcie planu – w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku i w budynkach – ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku: dla terenów **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla terenów **MN/U** – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych oraz dla terenów **MW** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Natomiast w przypadku lokalizacji na terenach zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub domów opieki społecznej, zapisy projektu mpzp ustalają zapewnienie (w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa) dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub terenów domów opieki społecznej. Oznacza to, że wymienione wyżej funkcje obiektów czy rodzaje terenów, realizowane na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej **MN/U**, mogą być na nich lokalizowane jedynie w przypadku zapewnienia obiektom i terenom o takich

⁷⁶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, tekst jednolity z późn. zm)

⁷⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

funkcjach odpowiednich, wymaganych dla nich standardów akustycznych w środowisku (w granicach działki budowlanej).

Ponadto, w projekcie planu ustalono zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku. Ustalenie to zapisano w związku z potencjalnym niekorzystnym oddziaływaniem na siebie terenów i obiektów o różnych wymaganiach akustycznych w środowisku, jak również różnych poziomach emitowanych zakłóceń akustycznych do środowiska, w związku z prowadzeniem działalności usługowej i funkcjonowaniem urządzeń technicznych (np. czerpni, wyrzutni, wentylatorów). Do takich newralgicznych sąsiedztw potencjalnie należeć będą położone obok siebie tereny: teren **1MN/U** i sąsiadujący z nim teren **1MN** oraz teren **3MN/U** i sąsiadujące z nim tereny **4-5MN**. Na granicach wymienionych terenów należy zapewnić standardy akustyczne w środowisku od tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu – wymagane dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a więc wyższe niż wymagane dla terenów mieszkaniowo-usługowych czy terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

W celu poprawienia komfortu zamieszkania na obszarze opracowania, w ustaleniach projektu planu znalazło się także ustalenie dopuszczające stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi. Ustalenie to wiąże się m.in. z potrzebą stosowania przegród zewnętrznych w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi – o odpowiedniej izolacyjności akustycznej, w tym głównie okien o podwyższonej izolacyjności akustycznej, przy zapewnieniu jednocześnie właściwej wymiany powietrza z otoczeniem.

Zakłada się, że w wyniku stosowania przedstawionych powyżej ustaleń nie pojawią się zagrożenia obszaru projektu planu oddziaływaniem tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu, związanych z usługami czy infrastrukturą techniczną, chociaż występowania tego rodzaju zakłóceń nie można wykluczyć. Źródłem takich zagrożeń może być (potencjalnie) nie tylko wszelka działalność usługowa, prowadzona na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej **MN/U**, ale także działalność możliwa na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, prowadzona zgodnie z przepisami ustawy *Prawo budowlane*⁷⁸.

Prognozuje się, że hałas samochodowy od ul. Głuszyna (przebiegającej poza granicami projektu mpzp) nie wzrośnie w przyszłości w sposób uniemożliwiający zapewnienie wymaganych standardów akustycznych w środowisku dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej **1-2MN/U**, a także terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW**. Należy zauważyć, że ulica ta nie jest objęta granicami opracowania, co nie pozwoliło na sformułowanie dla niej ustaleń w omawianym projekcie mpzp. Dla ograniczenia ryzyka wystąpienia niekorzystnych oddziaływań związanych z ruchem samochodów przejeżdżających istniejącymi i projektowanymi drogami wewnętrznymi (**KDW**), zlokalizowanymi w granicach obszaru projektu planu, wprowadzono natomiast zapisy dopuszczające stosowanie technicznych elementów uspokojenia ruchu, a także (w odniesieniu do wszystkich terenów komunikacji) lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem elementów układu drogowego.

Potencjalnym zagrożeniem dla komfortu akustycznego w środowisku i w budynkach, w obszarze opracowania projektu planu, może być w przyszłości oddziaływanie hałasu lotniczego od operacji startów, lądowań i przelotów statków powietrznych, generowanych z lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny. Obecnie – jak pokazuje załącznik nr 4, na podstawie dokumentacji *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022*⁷⁹ – hałas lotniczy sięga południowo-wschodnich granic opracowania najniższą przedstawianą na mapach akustycznych wartością izolinii $L_{DWN} = 55$ dB, wyznaczoną dla pory dzieńno-wieczorno-nocnej. Oznacza to, że w porze dzieńno-wieczorno-nocnej niemal cały obszar opracowania pozostaje w zasięgu oddziaływania hałasu o wartości $L_{DWN} = 55-56$ dB. W porze nocnej cały obszar projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu pozostaje poza zasięgiem oddziaływania hałasu lotniczego.

Należy podkreślić, że dla zlokalizowanego w sąsiedztwie obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu lotniska wojskowego w Krzesinach został utworzony pierwszy obszar ograniczonego użytkowania (OOU) – na mocy rozporządzenia Nr 82/03 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2003 r.⁸⁰. Obszar ten został zmieniony rozporządzeniem Nr 40/07 Wojewody Wielkopolskiego⁸¹ z dnia 31 grudnia 2007 r. – *zmieniającym rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Krzesiny w Poznaniu*, który następnie unieważniono postanowieniem Naczelnego Sądu

⁷⁸ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2021 r., poz. 2351, tekst jednolity z późn. zm)

⁷⁹ *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, 2022

⁸⁰ Rozporządzenie Nr 82/03 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2003 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny w Poznaniu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2003 r. Nr 200, poz. 3873)

⁸¹ Rozporządzenie Nr 40/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Krzesiny w Poznaniu* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2008 r., Nr 1, poz. 1)

Administracyjnego⁸² z dnia 6 października 2010 r., z powodów proceduralnych. Jednak wyrok wydany przez Sąd Najwyższy z dnia 6 maja 2011 r. wraz z uzasadnieniem⁸³ wskazuje, że mimo argumentacji Naczelnego Sądu Administracyjnego, akt wykonawczy wydany przez Wojewodę Wielkopolskiego (ustanawiający OOU dla lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny) nie utracił mocy. Fakt, że Rozporządzenie Nr 40/07 Wojewody Wielkopolskiego straciło moc obowiązującą nie oznacza, że uciążliwość akustyczna lotniska została zmniejszona lub ograniczona. Obecnie brak jest jednak badań stwierdzających hałaśliwość tego lotniska wojskowego, np. na podstawie przeglądu ekologicznego.

W przypadku, gdyby utworzony w przyszłości obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Krzesiny obejmował obszar projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu, wówczas zastosowanie będzie miało ustalenie dotyczące ograniczeń dla zabudowy, wynikające z położenia w zasięgu tego lotniska, sformułowane w zakresie szczegółowych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu. Będą wówczas obowiązywały na przedmiotowym obszarze ustalenia OOU.

Podsumowując należy stwierdzić, że zastosowane w uchwale projektu planu „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu ustalenia w dziedzinie kształtowania warunków akustycznych w środowisku umożliwiają zapewnienie wymaganych standardów akustycznych w środowisku – na podstawie przedstawionych zasięgów oddziaływań hałasu lotniczego i samochodowego. Prognozuje się, że na obszar opracowania nie będzie także oddziaływał – jak dotychczas – hałas kolejowy oraz hałas tramwajowy, a także hałas przemysłowy i hałas od tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu.

6.10. Oddziaływanie na powietrze

Prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu nie spowoduje lokalizacji się w granicach przedmiotowego obszaru nowych, znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, których funkcjonowanie mogłoby doprowadzić do istotnego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego na tym obszarze.

Zakłada się, że inwestycje budowlane, których realizację dopuszczają zapisy projektu planu, nie będą stanowiły przyczyny pojawienia się oddziaływań o znacząco niekorzystnym wpływie na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego na całym obszarze opracowania. Co szczególnie istotne, nie przewiduje się możliwości realizacji na obszarze opracowania nowych obiektów ogrzewanych za pośrednictwem instalacji wykorzystujących paliwa o wysokich wskaźnikach emisji, przede wszystkim z uwagi na dostępność sieci infrastruktury technicznej (w szczególności gazowej i elektroenergetycznej). Niezależnie od zastosowanych w projektowanej zabudowie instalacji grzewczych, realizacja nowych budynków prowadzić będzie natomiast do pogorszenia warunków przewietrzania, szczególnie w południowej części analizowanego obszaru, obejmującej głównie powierzchnie dotąd niezabudowane, a przeznaczone zgodnie z zapisami projektu mpzp pod lokalizację projektowanej zabudowy (tereny **2-3MN**).

Realizacja ustaleń projektu mpzp w zakresie możliwości lokalizacji nowej zabudowy może przyczynić się w sposób pośredni do niewielkiego wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych w obrębie funkcjonujących i projektowanych dróg (związanego ze wzrostem natężenia ruchu pojazdów w granicach obszaru mpzp), niemniej, przewiduje się, że wzrost ten nie będzie stanowił zagrożenia dla dotrzymania standardów jakości powietrza (poza granicami pasa drogowego). Ponadto, omawiany w prognozie projekt planu nie przewiduje realizacji dróg, których funkcjonowanie mogłoby doprowadzić do istotnego pogorszenia jakości powietrza na skutek znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (w jego granicach). Projektowane tereny komunikacyjne obejmują jedynie drogi wewnętrzne (**2-3KDW**), zapewniające dojazd do nowej zabudowy (na terenach **2-3MN**), stąd też można przyjąć, iż ruch kołowy w ich obrębie charakteryzować się będzie niewielkim natężeniem (wyłącznie dojazd do istniejącej i projektowanej zabudowy). W projekcie planu wskazano niewielki teren drogi publicznej klasy zbiorczej (teren **KD-Z** przy północnej granicy obszaru opracowania), niemniej, z uwagi na sposób jego zagospodarowania⁸⁴, nie będzie on miał wpływu na kształtowanie lokalnych warunków aerosanitarnych.

Niewielkiego wzrostu emisji zanieczyszczeń należy spodziewać się na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, których realizacja została umożliwiona zgodnie z zapisami projektu planu. Źródłami emisji będą w tym przypadku prace ziemne, których prowadzenie związane jest z generowaniem znacznych ilości pyłu oraz silniki spalinowe pojazdów i sprzętu budowlanego, wykorzystywanego podczas realizacji inwestycji. Prognozuje się

⁸² Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2010 r. (sygn. akt II OSK 548/09)

⁸³ Wyrok wydany przez Sąd Najwyższy z dnia 6 maja 2011 r. wraz z uzasadnieniem w sprawie OOU dla lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny (sygn. akt II CSK 421/10)

⁸⁴ dla terenu tego ustala się lokalizację elementów jezdni i chodnika w powiązaniu z zagospodarowaniem drogi położonej poza granicami planu

jednak, że ilość zanieczyszczeń generowanych przez maszyny budowlane nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego (głównie z uwagi na ograniczony czas ich przeprowadzania). Na etapie prowadzenia prac budowlanych konieczne będzie natomiast zastosowanie rozwiązań i technologii ograniczających emisję zanieczyszczeń związanych z realizacją poszczególnych inwestycji.

Niezależnie od zastosowanych w projektowanej zabudowie instalacji grzewczych, realizacja nowej zabudowy prowadzić będzie do pogorszenia warunków przewietrzania, szczególnie w południowej części analizowanego obszaru, obejmującej głównie powierzchnie dotąd niezabudowane, a przeznaczone zgodnie z zapisami projektu mpzp pod lokalizację projektowanej zabudowy (tereny **2-3MN**). Zrealizowanie zabudowy na terenach dotychczas wolnych od zabudowy przyczyni się do zmian w zakresie swobodnego przepływu mas powietrza. Prognozuje się, że skala zmian spowodowanych realizacją zabudowy na przedmiotowym obszarze – pod warunkiem respektowania zapisów określających parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania poszczególnych terenów – nie będzie wpływać w sposób znaczący na ograniczenie możliwości przewietrzania terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie południowo-wschodniego klina zieleni.

Wśród zapisów wprowadzonych do projektu mpzp w celu zminimalizowania skali niekorzystnych zjawisk, mających wpływ na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego, wskazać należy przede wszystkim zapisy wprowadzające zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe⁸⁵, ustalające powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, a także dopuszczające prowadzenie robót budowlanych w tym zakresie. Przestrzeganie powyższych zapisów pozwoli na wyeliminowanie możliwości wprowadzenia na obszar projektu mpzp instalacji stanowiących źródło tzw. emisji niskiej, wpływających szczególnie niekorzystnie na kształtowanie jakości powietrza w zakresie stężeń zanieczyszczeń pyłowych, a także zapewnienie możliwości ogrzewania zabudowy w sposób minimalizujący poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (z wykorzystaniem sieci gazowej i elektroenergetycznej).

Dla kształtowania lokalnej jakości powietrza atmosferycznego istotne będzie także przestrzeganie zapisów określających w sposób szczegółowy parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów **MN**, **MN/U** i **MW** (w tym przede wszystkim ustalające maksymalną powierzchnię i wysokość zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach działki budowlanej), a także ustalenia odnoszące się do sposobu kształtowania zieleni na całym obszarze projektu mpzp. Ograniczenie powierzchni zabudowy⁸⁶ oraz wysokości projektowanych budynków, przy jednoczesnym wprowadzeniu wymogu utrzymania wysokiego udziału powierzchni zagospodarowanych zielenią (dla terenów **MN** nie mniej niż 55-60% powierzchni działki budowlanej), pozwoli na utrzymanie wolnych od zabudowy przestrzeni, umożliwiających swobodny przepływ mas powietrza. Działania te nie wyeliminują całkowicie negatywnych zjawisk związanych z pojawieniem się zabudowy kubaturowej w zasięgu niezabudowanych dotąd działek, niemniej, wprowadzanie wymogu utrzymania większości powierzchni jako powierzchni zagospodarowanych zielenią, jest jednym z działań sprzyjających utrzymaniu lokalnych warunków aerosanitarnych (pod warunkiem jednoczesnego eliminowania źródeł emisji zanieczyszczeń).

Istotny wpływ na zminimalizowanie wpływu realizacji nowych inwestycji na kształtowanie lokalnej jakości powietrza będzie mieć również respektowanie ustaleń dotyczących kształtowania zieleni na obszarze opracowania. W tym zakresie pozytywnie ocenia się zapisy ustalające zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, zachowanie i ochronę istniejących drzew i krzewów⁸⁷, zachowania i ochronę drzew chronionych planem (wskazanych na rysunku planu), a przede wszystkim zachowanie i ochronę istniejącej zieleni na terenach **MW** i **MN**, w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu. Realizacja wspomnianych ustaleń będzie wpływać korzystnie na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego, przede wszystkim z uwagi na znaczącą rolę zieleni, której obecność sprzyja zmniejszeniu udziału CO₂ w powietrzu atmosferycznym oraz wpływa na ograniczenie zasięgu przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych.

W sposób pośredni na ograniczenie ryzyka pojawienia się w granicach projektu mpzp obiektów, których funkcjonowanie mogłoby spowodować lokalne przekroczenia obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego, wpływać będzie także respektowanie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub

⁸⁵ w dopuszczonych ustaleniach indywidualnych systemach grzewczych

⁸⁶ dla przeważających na obszarze projektu mpzp terenów **MN** powierzchnia zabudowy nie może przekraczać 25% powierzchni działki w przypadku zabudowy wolno stojącej oraz 30% w przypadku zabudowy bliźniaczej

⁸⁷ z dopuszczeniem usunięcia w przypadku wystąpienia kolizji z planowaną lub istniejącą infrastrukturą techniczną i zabudową, z jednoczesnym wymogiem przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu

potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Reasumując, realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp związana będzie z pojawieniem się w granicach obszaru opracowania nowych, pojedynczych źródeł emisji, których skala oraz charakter nie będą stanowiły zagrożenia dla dotrzymania obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego w przyszłości. Warunkiem niezbędnym dla wyeliminowania ryzyka pogorszenia jakości poszczególnych elementów środowiska, w tym powietrza, będzie natomiast pełna i docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu (szczególnie w zakresie eliminacji źródeł emisji oraz ochrony zieleni), a także stosowanie możliwie najlepszych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska.

6.11. Oddziaływanie na klimat

Jak już wcześniej wspomniano, analizowany projekt mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych wzdłuż ul. Głuszyna (zakładając uzupełnienie zainwestowania w granicach pojedynczych działek), umożliwiając jednocześnie lokalizację projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w zasięgu niezabudowanych dotąd terenów w części południowej.

W kontekście kształtowania lokalnych warunków mikroklimatycznych najbardziej istotne będzie natomiast umożliwienie zwiększenia całkowitej powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz zrealizowanie nowych inwestycji w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji sieci infrastruktury technicznej. Zakłada się, że najbardziej znaczące przekształcenia dotyczyć będą terenów charakteryzujących się największym udziałem powierzchni niezagospodarowanych, a przeznaczonych zgodnie z ustaleniami projektu mpzp pod lokalizację zabudowy (większość powierzchni w zasięgu terenów **1-3MN**). Zrealizowanie nowych budynków w zasięgu wolnych od zabudowy działek, doprowadzi niewątpliwie do zmian w zakresie możliwości przewietrzania tych terenów, jak również zmian w zakresie kształtowania lokalnych warunków wilgotnościowych oraz termicznych. Należy natomiast podkreślić, iż projektowana zabudowa uwzględni funkcję i parametry zabudowy istniejącej w granicach analizowanego obszaru.

Mając na uwadze prawdopodobieństwo wystąpienia niekorzystnych zjawisk, jakie pojawią się w konsekwencji realizacji projektowanej zabudowy (głównie w zasięgu terenów **1-3MN**), do projektu planu wprowadzono szereg rozwiązań, których pełna i docelowa realizacja ma ograniczyć negatywne skutki, jakie wystąpią w konsekwencji zabudowy powierzchni użytkowanych dotąd rolniczo⁸⁸. Wśród rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływania na lokalne warunki mikroklimatyczne wymienić należy przede wszystkim szczegółowe określenie maksymalnych powierzchni zabudowy (dla terenów **MN** maksymalna powierzchnia zabudowy nie może przekraczać 25-30% powierzchni działki), jej maksymalnej wysokości, a także minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej, jakie muszą zostać zachowane w granicach działek budowlanych. Należy podkreślić, że większość niezabudowanych dotąd działek zlokalizowana jest w zasięgu terenów **MN**, w odniesieniu do których ustala się wymóg zachowania bardzo wysokiego jak na warunki miejskie udziału powierzchni biologicznie czynnej – nie mniej niż 55% w przypadku zabudowy bliźniaczej oraz nie mniej niż 60% w przypadku zabudowy wolno stojącej.

W przypadku terenów przeznaczonych pod zabudowę istotne będzie również respektowanie przebiegu wskazanych na rysunku planu maksymalnych nieprzekraczalnych linii zabudowy, wskazanie lokalizacji stref zieleni w granicach terenu **MW** oraz **2MN**, a także ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia. Ograniczenie skali projektowanej zabudowy pozwoli na zachowanie znacznych powierzchni, tworzących wolne od zabudowy korytarze zapewniające swobodny przepływ mas powietrza, natomiast utrzymanie wysokiego udziału powierzchni zagospodarowanych zielenią wykluczy możliwość drastycznych przekształceń lokalnych warunków mikroklimatycznych, w tym w szczególności związanych ze zmianą warunków termicznych i wilgotnościowych.

Należy podkreślić, że funkcjonowanie powierzchni porośniętych zielenią wpływa korzystnie na redukcję udziału CO₂ w powietrzu atmosferycznym oraz zmniejszenie stężeń zanieczyszczeń pyłowych, których obecność wpływa z kolei na zwiększenie częstotliwości i intensywności niekorzystnych zjawisk klimatycznych. W przypadku terenów porośniętych zielenią wysoką obserwuje się jednocześnie zwiększenie wilgotności powietrza oraz ograniczenie nasłonecznienia powierzchni (zacienienie), co z kolei wpływa na lokalne obniżenie temperatury powietrza. Za niezwykle istotne uznać należy zatem zapisy ustalające zachowanie i ochronę drzew chronionych planem (wskazanych na rysunku planu), zachowanie i ochronę istniejących drzew⁸⁹, a także

⁸⁸ większość niezabudowanych obecnie powierzchni to fragmenty pól uprawnych

⁸⁹ z dopuszczeniem usunięcia w przypadku wystąpienia kolizji z planowaną lub istniejącą infrastrukturą techniczną i zabudową, z jednoczesnym wymogiem przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu

zachowanie i ochronę istniejącej zieleni na terenach **MW** i **MN** (w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu). Możliwie maksymalne zachowanie występującej tu dotychczas zieleni wysokiej będzie miało niezwykle istotny wpływ na ograniczenie zmian w zakresie kształtowania warunków mikroklimatycznych w zasięgu terenów projektowanej zabudowy.

Wśród zapisów projektu mpzp, których realizacja będzie wpływać długofalowo na kształtowanie lokalnego klimatu, wymienić należy również wykluczenie możliwości stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe w indywidualnych systemach grzewczych (dopuszczonych zgodnie z ustaleniami planu). Egzekwowanie tego zapisu wpłynie w sposób bezpośredni na wyeliminowanie możliwości pojawienia się na obszarze projektu planu nowych źródeł emisji niskiej, wpływających na wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza, a tym samym (w sposób pośredni) na niekorzystne kształtowanie lokalnego klimatu. W projekcie planu znalazły się również zapisy odnoszące się do sieci infrastruktury technicznej, ustalające powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym (oraz zapewnienie dostępu do sieci) oraz dopuszczające roboty budowlane w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Reasumując, realizacja zapisów projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* skutkować będzie zmianą warunków mikroklimatycznych w obrębie terenów, dla których wskazuje się możliwość realizacji projektowanej zabudowy, a więc przede wszystkim terenów zlokalizowanych w części południowej. Skala prognozowanych zmian będzie natomiast w znacznym stopniu zależeć od realizacji zapisów dotyczących sposobu kształtowania zieleni, jak również zastosowanych rozwiązań w zakresie projektowanej zabudowy.

6.12. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Wśród elementów dziedzictwa kulturowego, których obecność stwierdzono w granicach obszaru objętego projektem mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu*, wskazać można jedynie zewidencjonowane stanowisko archeologiczne o numerze AZP 54-28/31. Z uwagi na obowiązywanie przepisów odrębnych, projekt mpzp nie wprowadza szczegółowych zapisów w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej dotyczących wspomnianego stanowiska archeologicznego, niemniej, na rysunku planu wskazuje się jego lokalizację (w południowo-wschodniej części przedmiotowego obszaru) oraz ustala uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów obszaru ochrony archeologicznej.

Mając na uwadze powyższe, nie przewiduje się wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań na elementy dziedzictwa kulturowego, wynikających z realizacji ustaleń projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu*.

6.13. Oddziaływanie na dobra materialne

Prognozuje się, iż realizacja ustaleń mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* nie będzie stanowił przyczyny wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań na dobra materialne, zlokalizowane zarówno w granicach, jak i w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru opracowania.

Realizacja nowych inwestycji, obejmujących lokalizację projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach **MN** (a także mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej na terenach **MN/U**), której – w mniejszym stopniu – towarzyszyć będzie realizacja nowych elementów sieci infrastruktury technicznej oraz projektowanych dróg wewnętrznych (**2-3KDW**) przyczyni się natomiast do wzrostu ilości dóbr materialnych w granicach przedmiotowego obszaru. Zakładając, że nowe zainwestowanie charakteryzować się będzie wysokimi walorami estetycznymi, wpisującymi się w dotychczasowy sposób użytkowania i funkcjonowania analizowanego obszaru, jego realizacja będzie w pozytywny sposób wpływać również na bezpośrednie otoczenie omawianego obszaru. Ujednolicenie charakteru i parametrów zabudowy w części południowej, a także umożliwienie realizacji zabudowy (nawiązującej funkcją i parametrami do zabudowy istniejącej) w zasięgu działek zajmowanych obecnie przez zespół garaży, może wpłynąć na zwiększenie wartości zabudowy istniejącej.

Ewentualne negatywne oddziaływania na dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, dopuszczonych zapisami projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu*. Uwzględniając skalę oraz charakter projektowanych inwestycji przewiduje się jednak, że oddziaływania te nie będą miały znacząco negatywnego wpływu na kształtowanie zasobów dóbr materialnych w granicach obszaru objętego granicami projektu planu.

6.14. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, w granicach obszaru projektu planu nie występują obszary objęte ochroną prawną w rozumieniu ustawy o *ochronie przyrody*, w formie parku

narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, czy też stanowiska dokumentacyjnego. Na obszarze tym nie stwierdzono również lokalizacji pomników przyrody. Stąd też nie zaistniała konieczność wprowadzenia do projektu mpzp zapisów odnoszących się do konieczności ochrony tego rodzaju obszarów i obiektów.

W odległości ponad 3 km od granic obszaru projektu mpzp przebiegają natomiast granice kilku obszarów podlegających ochronie – Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (w odległości ok. 3,13 km), Wielkopolskiego Parku Narodowego (granice otuliny w odległości 3,2 km, a samego parku 3,5 km), obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty PLH300010 Ostoja Wielkopolska (ok. 3,5 km), obszaru specjalnej ochrony PLB300017 Ostoja Rogalińska (ok. 3,7 km) oraz specjalnego obszaru ochrony PLH300012 Rogalińska Dolina Warty (ok. 3,7 km). Analizując prognozowany wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu na obszary podlegające ochronie prawnej (w tym w szczególności włączone do sieci Natura 2000), uwzględniono przede wszystkim możliwość wystąpienia czynników wpływających negatywnie na przedmiot ochrony oraz integralność obszarów zlokalizowanych w najmniejszej odległości od granic obszaru projektu planu.

Wspomniane powyżej OSO Rogalińska Dolina Warty oraz OZW Ostoja Rogalińska i Rogaliński Park Krajobrazowy obejmują m.in. tereny położone w obrębie Wielkopolskiego Parku Narodowego (ostatnie dwa obejmują tereny znajdujące się w jego południowej części). Wśród kluczowych zagrożeń dla omawianych obszarów wskazuje się zaburzenie naturalnego reżimu przepływów Warty, wpływające negatywnie na siedliska i gatunki związane funkcjonalnie z doliną rzeki. Istotne zagrożenie stanowi również bliskość miasta Poznania oraz większych miejscowości (Mosina, Śrem, Puszczykowo), presja turystyczna i rekreacyjna oraz rozwijające się budownictwo mieszkaniowe, zalesianie łąk, pastwisk oraz torfowisk i bagien, jak również zaprzestanie tradycyjnego użytkowania łąk i pastwisk w dolinie Warty. Postępującą urbanizację terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie wskazuje się również jako jedno z głównych zagrożeń dla obszaru Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Mając na uwadze charakter i skalę zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów jakie przewidziano w projekcie mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu, a także znaczne oddalenie jego granic od objętych ochroną terenów o wyjątkowych walorach przyrodniczych (w zależności od obszaru od 3,13 do 3,7 km), można stwierdzić, iż realizacja jego zapisów nie będzie oddziaływać w sposób znacząco negatywny na przedmiot ochrony oraz integralność obszarów włączonych do sieci Natura 2000. Prognozuje się, że przewidywane zmiany w zakresie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach obszaru opracowania – obejmujące m.in. uzupełnienie zabudowy wzdłuż ul. Głuszyna oraz umożliwienie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w południowej części analizowanego obszaru, z uwzględnieniem konieczności zachowania bardzo wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych – nie będą stanowić przyczyny wystąpienia istotnych, niekorzystnych oddziaływań na obszary charakteryzujące się najwyższymi walorami przyrodniczymi, zlokalizowane w znacznej odległości od granic obszaru objętego projektem planu miejscowego.

Reasumując, z uwagi na znaczne oddalenie od obszarów podlegających ochronie, jak również dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach obszaru projektu mpzp (tereny w znacznym stopniu antropogenicznie przekształcone, w obrębie których nie stwierdzono obecności cennych przyrodniczo siedlisk), nie przewiduje się wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań na obszary podlegające ochronie (w tym obszary Natura 2000), stanowiących konsekwencję realizacji zapisów analizowanego projektu planu.

6.15. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym m.in. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁹⁰ przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Miasta Poznania, pełniący jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska. Z uwagi na różnorodność zagadnień dotyczących metody i wymogów jakie wskazane są w przypadku prowadzenia monitoringu poszczególnych komponentów środowiska, w niniejszym opracowaniu nie przytoczono ich brzmienia. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska należy natomiast pamiętać, że wyniki te muszą odnosić się do obszaru objętego planem miejscowym.

Proponuje się, iż w celu szczegółowego określenia wpływu realizacji ustaleń analizowanego w prognozie projektu mpzp najbardziej korzystne będzie prowadzenie badań monitorujących stan poszczególnych komponentów środowiska raz w roku. W przypadku analizowanego obszaru projektu mpzp szczególnie ważne będzie monitorowanie jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych oraz poziomu hałasu generowanego w granicach, jak i poza granicami obszaru opracowania.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Możliwość rozważania różnego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w granicach projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu została znacząco ograniczona poprzez zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, określające wiodący i uzupełniający kierunek zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów.

Z uwagi na powyższe, w trakcie prowadzonych prac planistycznych nad sporządzeniem projektu planu miejscowego nie rozpatrywano rozwiązań przestrzennych odbiegających w sposób istotny od zaproponowanych ostatecznie w projekcie mpzp.

Niemniej, w trakcie prowadzonych prac planistycznych rozpatrywano rozwiązania przestrzenne alternatywne do rozwiązań zaproponowanych ostatecznie w przedłożonej do opiniowania wersji ustaleń projektu planu. Rozwiązania te dotyczyły następujących aspektów: określenia bezwzględnej wysokości projektowanej zabudowy podanej w rzędnych terenu (m n.p.m.), wskazania strefy zieleni w zasięgu terenu **2MN**, korekty linii zabudowy w zasięgu terenów projektowanej zabudowy **MN**, a także wskazania stref powiązań pieszych (w zasięgu terenu **MW**).

Ze względu na specyficzne uwarunkowania, jak również ograniczenia w zakresie parametrów i funkcji, najbardziej istotne dla środowiska rozwiązania alternatywne dotyczyły zasadniczo ostatecznego przebiegu linii zabudowy oraz wyznaczenia na obszarze projektu planu stref zieleni. Mając na uwadze specyficzne uwarunkowania lokalne (obecność powierzchni zadrzewionych, położenie w sąsiedztwie strukturalnego klina zieleni) oraz konieczność możliwie maksymalnej ochrony występującej tu zieleni, ostatecznie

⁹⁰ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska

zadecydowano o korekcie przebiegu projektowanych linii zabudowy oraz wyznaczeniu stref zieleni (w tym w południowej części obszaru projektu planu), w obrębie których ograniczona została możliwość dokonania znaczących przekształceń w zakresie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania.

Wspomnieć należy, iż rozwiązaniem alternatywnym było również odstąpienie od prowadzenia prac nad sporządzeniem projektu planu miejscowego, dla którego w chwili obecnej obowiązują zapisy mpzp „*Dolina Głuszynki*” - część C w Poznaniu, ograniczające możliwość realizacji nowej zabudowy na tych terenach (znaczna część terenów wskazana jako tereny rolnicze). Utrzymanie w mocy zapisów obowiązującego obecnie mpzp byłoby zatem rozwiązaniem bardziej korzystnym z punktu widzenia ochrony środowiska przed zmianami związanymi z rozwojem terenów zabudowy oraz towarzyszących jej elementów zagospodarowania.

Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania funkcjonalne, ustalenia w zakresie sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów, warunków dla lokalizacji projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi terenów infrastrukturą techniczną i komunikacyjną gwarantują jednocześnie prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru.

9. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu. Projekt planu sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXIII/304/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „*Rejon ulicy Głuszyna*” w Poznaniu. Granicami projektu mpzp objęto tereny położone na południe od ul. Głuszyna, ograniczone od strony wschodniej terenami przylegającymi do ul. A. Gabszewicza. Całkowita powierzchnia terenów stanowiących obszar opracowania wynosi ok. 7,2 ha.

Przedmiotowy obszar charakteryzuje się zróżnicowaniem w zakresie aktualnego sposobu zagospodarowania i użytkowania. Tereny przylegające do przebiegającej wzdłuż granicy północnej ul. Głuszyna to przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (5 budynków wielorodzinnych) oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami. Zabudowę uzupełniają pojedyncze budynki handlowo-usługowe oraz garaże naziemne zlokalizowane w części południowo-wschodniej. Część południowa obejmuje tereny pojedynczej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny użytkowane rolniczo, jak również porośnięte zielenią powierzchnie nieużytkowane.

Obsługę komunikacyjną przedmiotowego obszaru zapewnia ul. Głuszyna (przebiegająca poza granicami mpzp), jak również przebiegające przez analizowany obszar drogi wewnętrzne oraz drogi gruntowe. Przez analizowany obszar przebiegają także sieci infrastruktury technicznej, w tym sieć elektroenergetyczna (linia kablowa SN), gazowa, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, wodociągowa oraz sieć telekomunikacyjna. W granicach analizowanego obszaru zlokalizowane są także stacje transformatorowe oraz stacja redukcyjna gazu.

Sąsiedztwo obszaru objętego granicami projektu mpzp stanowią przede wszystkim tereny rolnicze i leśne współtworzące obszar południowo-wschodniego klina zieleni, jak również tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, skupionej w rejonie ul. Głuszyna. W sąsiedztwie funkcjonuje także zabudowa usług oświaty (szkoła podstawowa, przedszkole) oraz tereny ROD „Głuszynka”. W dalszej odległości od granic obszaru opracowania funkcjonują rozległe tereny użytkowane rolniczo oraz lasy, zlokalizowane w granicach administracyjnych miasta Poznania, jak i w obrębie granic gmin sąsiednich (Mosina, Kórnik).

W chwili obecnej dla większości terenów położonych w granicach przedmiotowego obszaru (z wyłączeniem terenów zabudowy wielorodzinnej przy ul. Głuszyna) obowiązują zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „*Dolina Głuszynki – część C*” w Poznaniu⁹¹.

Przedmiotowy obszar położony jest w zasięgu równiny erozyjnej wód i charakteryzuje się wyraźnym nachyleniem terenów w kierunku Kopła (dawniej Głuszynki). W budowie geologicznej zaznacza się dominujący udział utworów piaszczystych lub piaszczysto-pyłowatych (piaski deluwialne) oraz obecność gruntów rzecznych i jeziornych w części południowej. Warunki gruntowe w przypadku większości terenów określane są jako ograniczone (lokalnie przeciętne). Powierzchnia ziemi oraz gleby charakteryzują się znacznym stopniem antropogenicznego przekształcenia, związanym z funkcjonowaniem zabudowy oraz rolniczym użytkowaniem części terenów. Analizowany obszar charakteryzuje się specyficznym mikroklimatem (związanym z położeniem w bliskim sąsiedztwie rozległych terenów zieleni w dolinie Kopła) oraz zróżnicowaniem w zakresie głębokości występowania zwierciadła wód gruntowych. W granicach obszaru opracowania nie stwierdzono występowania płynących lub stojących wód powierzchniowych oraz zasobów naturalnych w postaci złóż.

⁹¹ przyjętego uchwałą Nr XLVII/711/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 19.03.2013 r.

Występująca tu zieleń reprezentowana jest przede wszystkim przez roślinność nasadzaną w sąsiedztwie zabudowy, jak również roślinność towarzyszącą terenom rolniczym (rośliny uprawne oraz towarzysząca im roślinność segetalna). Sąsiedztwo rozległych terenów południowo-wschodniego klina zieleni wpływa na zwiększenie różnorodności pojawiających się tu gatunków zwierząt – pomimo braku występowania w granicach obszaru projektu mpzp szczególnie atrakcyjnych i zróżnicowanych siedlisk.

Szczegółowa charakterystyka poszczególnych komponentów środowiska, tj. rzeźba terenu, budowa geologiczna i warunki gruntowe, zasoby naturalne, wody powierzchniowe i podziemne, szata roślinna, świat zwierzęcy, gleby czy klimat lokalny, została przedstawiona w drugiej części niniejszego opracowania.

W niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko analizie poddano także jakość powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz lokalnego klimatu akustycznego na obszarze opracowania. W tym zakresie wskazano na występowanie przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza na terenie całego miasta oraz położenie obszaru projektu mpzp poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania położonych w sąsiedztwie źródeł hałasu komunikacyjnego (hałasu lotniczego oraz hałasu samochodowego).

W prognozie zwrócono uwagę na brak występowania istotnych problemów ochrony środowiska związanych z lokalizacją w granicach projektu mpzp obszarów podlegających ochronie prawnej na podstawie zapisów ustawy o ochronie przyrody. Nie stwierdzono również problemów związanych z brakiem dostępności do sieci infrastruktury technicznej. Wśród najbardziej istotnych problemów wskazano natomiast problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM₁₀ oraz bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym (dotyczące całego miasta), ewentualne zagrożenia związane ze zbyt intensywnym zagospodarowaniem i zabudową terenów sąsiadujących bezpośrednio z terenami strukturalnego klina zieleni oraz koniecznością stosowania rozwiązań minimalizujących ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych.

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu przystąpiono w celu umożliwienia uwzględnienia wniosków osób fizycznych w zakresie przekształcenia terenu wyłączanego z zabudowy (teren rolniczy) na tereny zabudowy mieszkaniowej, a także określenia parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu dla uruchamianych, nowych obszarów pod zabudowę i obszaru nieposiadającego mpzp.

Uwzględniając powyższe, w projekcie mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu ustalono przeznaczenie terenów pod następujące funkcje: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – oznaczony na rysunku planu symbolem **MW**, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – oznaczone na rysunku planu symbolami **1-5MN**, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej – oznaczone na rysunku planu symbolami **1-3MN/U**, tereny infrastruktury technicznej elektroenergetyki – oznaczone na rysunku planu symbolami **1-2E**, teren infrastruktury technicznej gazownictwa – oznaczony na rysunku planu symbolem **G**, teren drogi publicznej klasy zbiorczej – oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-Z**, a także tereny dróg wewnętrznych – oznaczone na rysunku planu symbolami **1-5KDW**.

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania umożliwia wprowadzenie zmian w sposobie zagospodarowania znacznej części zlokalizowanych w jego granicach terenów. Przede wszystkim umożliwia realizację projektowanej zabudowy na niezagospodarowanych dotąd działkach na terenach **1-3MN**, umożliwiając uzupełnienie zabudowy w zasięgu pojedynczych działek na terenach **1-2MN/U** oraz lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej na terenie **3MN/U** – w miejscu zlokalizowanego tu obecnie zespołu garaży naziemnych. Projekt planu uwzględnia jednocześnie istniejącą zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (**MW**) gwarantując jednocześnie utrzymanie towarzyszącej jej zieleni oraz zapewniając właściwą obsługę komunikacyjną. Zgodnie z zapisami projektu mpzp, na obszarze opracowania zrealizowane zostaną także nowe drogi wewnętrzne, umożliwiające sprawną obsługę komunikacyjną realizowanej zabudowy (projektowane drogi wewnętrzne **2KDW** i **3KDW**).

Znaczna część inwestycji, których realizację umożliwiają jego zapisy, związana będzie z możliwością wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. W niniejszym opracowaniu wskazano przede wszystkim na znaczenie oddziaływań związanych z realizacją projektowanej zabudowy w zasięgu niezabudowanych dotąd powierzchni (głównie na terenach **MN**), a także projektowanych dróg wewnętrznych (**KDW**). W największej skali oddziaływania te będą dotyczyć powierzchni ziemi, warunków gruntowo-wodnych, a także roślinności występującej w zasięgu niezabudowanych powierzchni. Lokalizacja nowych inwestycji budowlanych związana będzie przede wszystkim ze zwiększeniem powierzchni trwale uszczelnionych, przekształceniami lokalnych warunków gruntowych, zmianami w zakresie lokalnych warunków mikroklimatycznych, a także z koniecznością usunięcia roślinności kolidującej z projektowaną zabudową i towarzyszącymi jej elementami zagospodarowania. W odniesieniu do pozostałych elementów środowiska, niekorzystne oddziaływania wystąpią, jednakże ich skala oraz zasięg nie spowoduje znaczących,

negatywnych zmian w środowisku – pod warunkiem respektowania pozostałych ustaleń projektu planu oraz przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

W celu ograniczenia skali prognozowanych, negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, do projektu mpzp „Rejon ulicy Głuszyna” w Poznaniu wprowadzono szereg zapisów, których realizacja umożliwi ograniczenie niekorzystnych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji ustaleń dotyczących realizacji poszczególnych inwestycji budowlanych, a także infrastrukturalnych i drogowych. W tym zakresie, w projekcie określono m.in. maksymalne powierzchnie zabudowy oraz minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej, jakie muszą być zachowane w obrębie działek budowlanych (wynoszące w zależności od terenu od 25 do 60% powierzchni działki). Wprowadzono jednocześnie szereg zapisów odnoszących się do sposobu kształtowania zieleni na całym analizowanym obszarze, w tym odnoszących się do kształtowania stref zieleni, a także zachowania i ochrony istniejącej zieleni wysokiej. Wśród najbardziej istotnych – z punktu widzenia ograniczenia ryzyka wystąpienia niekorzystnych zmian w środowisku – zapisów wskazać należy również szereg innych ustaleń projektu mpzp w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Należą do nich zapisy ustalające:

- zagospodarowanie zieleni wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia,
- zachowanie i ochronę istniejących drzew i krzewów, z dopuszczeniem usunięcia w przypadku wystąpienia kolizji z planowaną lub istniejącą infrastrukturą techniczną i zabudową, z jednoczesnym wymogiem przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu,
- zachowanie i ochronę drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu,
- na terenach **MW** i **MN**, w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu zachowanie i ochronę istniejących drzew,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - zachowanie i ochronę istniejących wód powierzchniowych, miejsc naturalnej retencji, cieków i rowów jako otwartych, z dopuszczeniem robót budowlanych,
 - lokalizację obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne,
 - dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych do utwardzenia jezdni, miejsc postojowych oraz dojazdów w strefach zieleni;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe,
- zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku:
 - dla terenu **MW** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - dla terenów **MN** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - dla terenów **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - w przypadku lokalizacji zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub domów opieki społecznej, zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub terenów domów opieki społecznej;
- zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku,
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Zakres wprowadzonych do projektu mpzp zapisów dotyczących ochrony poszczególnych elementów środowiska uznaje się za wystarczający. Należy jednak zaznaczyć, iż warunkiem zachowania dotychczasowego stanu i prawidłowego funkcjonowania środowiska w obrębie terenów zlokalizowanych w granicach omawianego obszaru będzie precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń projektu mpzp i restrykcyjne przestrzeganie przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Równie istotne będzie zastosowanie w procesach inwestycyjnych najlepszych dostępnych praktyk, umożliwiających zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań na środowisko w możliwie maksymalnym stopniu.

Wyeliminowaniu zagrożeń dla utrzymania jakości środowiska służyć będzie również realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, w tym ustalających powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczające prowadzenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, jak również wskazujące na konieczność uwzględnienia wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej.

W wyniku przeprowadzonej analizy, uwzględniającej obecny stan i charakter poszczególnych komponentów środowiska w granicach przedmiotowego obszaru, a także skalę oddziaływań związanych z realizacją projektowanych inwestycji, stwierdzono, iż realizacja ustaleń projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* będzie stanowiła przyczynę wystąpienia oddziaływań o negatywnym wpływie na poszczególne komponenty środowiska. Prognozowane oddziaływania – z uwagi na skalę i intensywność projektowanych inwestycji – nie będą miały jednak charakteru znacząco negatywnego, wpływającego w sposób drastyczny na kształtowanie lokalnych uwarunkowań. Prognozuje się, że pełna i docelowa realizacja wszystkich zapisów mpzp – w tym ustaleń odnoszących się do konieczności zachowania funkcjonujących tu dotychczas enklaw zieleni, maksymalnego zachowania i ochrony zieleni wysokiej, a także utrzymania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie terenów zabudowy – pozwoli ograniczyć skalę niekorzystnych zjawisk do minimum. Respektowanie opisanych szczegółowo w prognozie ustaleń oraz stosowanie możliwie korzystnych dla środowiska rozwiązań jest szczególnie ważne w kontekście występujących na obszarze – podobnie jak na obszarze całego miasta – problemów związanych m.in. z zanieczyszczeniem powietrza, czy też ograniczeniem możliwości retencji wód opadowych i roztopowych.

Na etapie sporządzania projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* nie rozważano możliwości wprowadzenia rozwiązań odbiegających w sposób znaczący od rozwiązań przyjętych w ostatecznie zaproponowanym projekcie mpzp (rozwiązania alternatywne dotyczyły przede wszystkim określenia bezwzględnej wysokości projektowanej zabudowy, wskazania stref zieleni w zasięgu terenu **2MN**, czy korekty linii zabudowy). Rozwiązaniem alternatywnym było również odstąpienie od prowadzenia prac nad sporządzeniem projektu planu miejscowego, dla którego w chwili obecnej obowiązują zapisy mpzp „*Dolina Głuszynki*” – część C w *Poznaniu*, ograniczające możliwość realizacji nowej zabudowy na tych terenach (znaczna część terenów wskazana jako tereny rolnicze).

Zapisy omawianego w niniejszej prognozie projektu mpzp „*Rejon ulicy Głuszyna*” w *Poznaniu* są zgodne z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, uwzględniając jednocześnie istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu cele ochrony środowiska, określone w dokumentach szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego i lokalnego – w tym w dokumentach takich jak: Konwencja Krajobrazowa, Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, Program Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska oraz Plan adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Poznania do roku 2030.